

Mladi za napredek Maribora 2015

32. srečanje

PARASKRIVNOSTNO

Psihologija in pedagogika

Raziskovalna naloga

Avtor: NIKITA ARSLANOVSKI, NELI ŠIJANEC

Mentor: SIMONA KLINGER

Šola: OŠ TABOR I MARIBOR

Maribor, februar 2015

Mladi za napredek Maribora 2015

32. srečanje

PARASKRIVNOSTNO

Psihologija in pedagogika

Raziskovalna naloga

Maribor, februar 2015

KAZALO

KAZALO	3
POVZETEK	5
ZAHVALA	6
1 UVOD	7
2 TEORETIČNI DEL	8
2.1 PSIHOLOGIJA	8
2.1.1 IZVOR BESEDE	8
2.1.2 KAJ JE?	8
2.1.3 ZGODOVINA	8
2.1.4 METODE DELA	8
2.1.5 PANOGE	8
2.2 PARAPSIHOLOGIJA	9
2.2.1 KAJ JE?	9
2.2.2 IZVOR BESEDE	9
2.2.3 PREDMET PROUČEVANJA	9
2.2.4 NORMALNO ALI PARANORMALNO	9
2.2.5 VRSTE NADČUTNEGA ZAZNAVANJA	10
2.3 TELEPATIJA	11
2.3.1 KAJ JE?	11
2.3.2 IZVOR BESEDE	12
2.3.3 VRSTE TELEPATIJE	12
2.3.4 PRIMERI TELEPATIJE OZ. KDAJ SE POJAVLJA	12
2.3.5 ZNANSTVENE DILEME, RAZISKAVE IN POSKUSI	13
2.3.6 BIOLOŠKE SPREMEMBE LJUDI MED IZVAJANJEM TELEPATIJE	16
2.3.7 ZANIMIVOSTI	16
2.4 PSIHOKINEZA	17
2.4.1 IZVOR BESEDE	17
2.4.2 KAJ JE?	17
2.4.3 VRSTE PSIHOKINEZE	18
2.4.4 ZNANSTVENE DILEME, RAZISKAVE IN POSKUSI	18
2.5 AVRA	21
2.5.1 KAJ JE?	21
2.5.2 KRATKA ZGODOVINA	22

2.5.3 KDAJ IN KAKO VIDIMO AVRO?.....	22
2.5.4 DELITEV.....	23
2.5.5 KAJ NAM POVE?	24
2.5.6 AVRA PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI.....	25
2.5.7 ZNANSTVENE DILEME, RAZISKAVE IN RAZLAGE	25
2.5.8 ČAKRE	25
2.6 MEDIJSTVO	28
2.6.1 KAJ IN KDO SO MEDIJI?.....	28
2.6.2 VRSTE MEDIJSTVA	28
2.6.3 ZGODOVINA.....	28
2.6.4 POLTERGEIST/POLTERGAJST	29
2.6.5 FIZIKALNE SPREMEMBE OB IZVAJANJU MEDIJSTVA.....	30
2.6.6 PRIMERI	30
2.6.7 POJAVI NA MEDIJSKIH SEANSAH	31
2.7 ŽARIŠČNE OSEBE.....	32
3 EMPIRIČNI DEL.....	33
3.1 NAMEN NALOGE.....	33
3.2 METODE RAZISKOVANJA	33
3.3 RAZISKOVALNI VZOREC IN ZBIRANJE PODATKOV	34
3.4 ANALIZA REZULTATOV.....	34
3.4.1 UČENCI.....	34
3.4.2 UČITELJI	44
3.4.3 PRIMERJAVA ANKETI UČENCEV IN UČITELJEV	51
3.4.4 INTERVJU z Alenko Rupert - Aruno.....	52
4 ZAKLJUČEK	57
5 DRUŽBENA ODGOVORNOST	60
6 VIRI IN LITERATURA	61
7 PRILOGE	62

POVZETEK

Sva učenki devetega razreda in večino svojega prostega časa preživiva druga z drugo in z romani, katerih tematika je največkrat fantazijska ali znanstveno-fantastična. Za izdelavo te naloge sva se odločili zaradi skupnih interesov za paranormalno. V nalogi najprej predstaviva vejo psihologije, ki je večini neznana, parapsihologijo. Nato pa bolj poglobljeno povzameva tudi nekatere veje, in sicer telepatijo, psihokinezo, avro in čakre ter medijstvo. Izvedli sva tudi anketo, v kateri sva preverjali znanje, vzbujali kritičnost in ugotavljali mnenje učencev in učiteljev o nepojasnjeni tematiki, saj je bil to tudi namen celotne naloge. Po analizi rezultatov sva prej zastavljene hipoteze potrdili in ovrgli. Ugotovitve in rezultati med učitelji in učenci so se razlikovali. Nekateri so bili pričakovani, spet drugi pa šokantni. Izvedli sva tudi intervju z osebo, ki se že mnoga leta ukvarja z različnimi energijskimi metodami ter s svojim delom pomaga mnogim.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujema mentorici in lektorici, ki naju je spodbujala, spremljala in navdihovala ob pisanju naloge.

Prav tako gre zahvala tudi vsem anketirancem, tako učencem kot tudi učiteljem.

Velika zahvala gre tudi Alenki Rupert – Aruni, ki je prijazno, natančno, podrobno in predvsem iskreno odgovorila na najin intervju in s tem zelo pripomogla k raziskovalni nalogi.

Vsem še enkrat hvala.

1 UVOD

Roald Dahl in Alison Noel sta pisatelja, njuno pisanje pa ima eno skupno lastnost. Oba pišeta o nadnaravnih, nepojasnjenih oz. parapsiholoških pojavih v vsaj eni od svojih knjig/del. Roald Dahl v svojem delu Matilda predstavlja življenje deklice, ki je nadpovprečno pametna in sposobna premikati predmete na daljavo, torej ima telepatske sposobnosti (psihokineza). Več vej parapsihologije pa zasledimo tudi v seriji Nesmrtni, avtorice Alison Noel. Glavni lik v seriji ima namreč sposobnosti gledanja avre, telepatije in podoživljanje prejšnjih življenj. Prav zaradi teh knjig, ki sva jih obe prebrali, sva se odločili pripraviti raziskovalno nalogo prav o tem, o parapsihologiji. Cilj najine raziskovalne naloge je še bolje spoznati parapsihologijo in njene veje, pridobiti povratne informacije o poznavanju parapsihologije med učenci in učitelji, opraviti intervju z osebo s področja parapsihologije ter preizkusiti ali ima vsak parapsihološke sposobnosti (npr. videnje avre).

Hipoteze, ki sva si jih zastavili so:

1. Več kot polovica učencev tretje triade naše osnovne šole ne razume pojma parapsihologija.
2. V parapsihološka dogajanja verjame večji delež učiteljev kot učencev.
3. Avro lahko vidi vsak.
4. Več učencev kot učiteljev meni, da se tisti, ki se ukvarjajo s parapsihologijo spuščajo v nevarnost.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 PSIHLOGIJA

2.1.1 IZVOR BESEDE

Beseda psihologija je sestavljena iz dveh grških besed: *psukhe* - dih, življenje, duša (lat. *psyche*-duša oz. um) in *logos* - veda, doktrina, teorija.

(http://psy.ff.uni-lj.si/slo/Predstavitev/Kaj_je_psihologija)

2.1.2 KAJ JE?

Dobesedno pomeni psihologija znanost o duši in duševnosti.

Psihologi se pri opredeljevanju predmeta psihologije močno razlikujejo. Nekateri poudarjajo duševnost, spet drugi pa obnašanje. (Kompere, 2001, 10)

Psihologija je veda, ki na znanstveni način preučuje vedenje ljudi in živali. Preučuje duševne procese, osebnost, vedenje posameznika, njegov odnos do samega sebe in do okolice.

(http://psy.ff.uni-lj.si/slo/Predstavitev/Kaj_je_psihologija)

2.1.3 ZGODOVINA

Kot znanstvena disciplina ima psihologija kratko zgodovino. Razvila se je kot del filozofije in bila šele ob koncu 19. stoletja, z ustanovitvijo Wundtovega psihološkega laboratorija v Leipzigu, spoznana kot samostojna empirična veda. (http://psy.ff.uni-lj.si/slo/Predstavitev/Kaj_je_psihologija)

2.1.4 METODE DELA

Pri preučevanju vedenja uporablja znanstvene metode, s katerimi poskuša ustrezno razlagati, napovedovati in/ali spreminjati vedenje. Preučevanje vedenja lahko poteka v laboratoriju, kjer lahko nadzorujemo preučevane dejavnike, ali pa v naravnem okolju, kjer opazujemo vsakdanje vedenje. (http://psy.ff.uni-lj.si/slo/Predstavitev/Kaj_je_psihologija)

2.1.5 PANOGE

Psihologija je razvejana veda, ki se deli na različne panoge ali discipline. Panoge obsegajo specializirana področja psihologije, ki mejijo na številne druge znanosti. Delimo jih na:

- teoretične panoge (pridobivanje novih teoretičnih spoznanj, spoznavanje teoretičnih ciljev),

- uporabne ali praktične panoge (uporaba pridobljenih teoretičnih znanj na vseh področjih človekove dejavnosti, v ospredje so postavljeni praktični cilji). (Kompore, 2001, 13)

2.2 PARAPSIHOLOGIJA

2.2.1 KAJ JE?

Parapsihologija je veda, ki se ukvarja s stvarmi in dogajanjem, ki jih druge znanosti ne raziskujejo. Omogoča nam, da zaznamo vse nerešljive uganke v drugačni luči in da začnemo razumevati doslej nemogoče dogajanje. (Musek, 1991, 7)

2.2.2 IZVOR BESEDE

Strokovna skovanka besede parapsihologija je iz grških besed *para*, ki pomeni zraven, poleg; *psyche*, ki pomeni duša/o in *logos*, ki stoji za besedo, smisel, nauk. (Musek, 1991,7)

2.2.3 PREDMET PROUČEVANJA

Preučuje neobičajne pojave, neraziskana dogajanja, ki so na nek način povezana s človekom in njegovim življenjem ali pa imajo nek vpliv nanj. Pojave, ki jih raziskuje parapsihologija, lahko razdelimo v več skupin:

- Zunajčutno zaznavanje, sprejemanje in prenašanje informacij brez uporabe doslej znanih čutnih organov (telepatija: prepoznavanje miselnih vsebin pri drugih, jasnovidnost: prepoznavanje prostorsko ali časovno oddaljenih dogodkov).
- Parafizika oz. parapsihofizika (pri tem se srečujemo s pojavi, ki naj bi izvirali iz paranormalnih duhovnih pobud, a se razodevajo in jih opažamo kot povsem fizikalno in materialno dogajanje. Navadno ti pojavi obsegajo premikanje in gibanje predmetov brez ugotovljivega mehanskega vzroka. Zanje poznamo različna imena, ena izmed teh so psihokineza, telekineza, levitacija in aport).

Parapsihologija se posebej ukvarja tudi s vprašanjem, kakšen naj bi bil cilj oz. smisel človekovega življenja. Ob tem išče odgovor na vprašanje, ali je smrt res popolno prehajanje vsake oblike življenja ali bivanja. (Musek, 1991, 7)

2.2.4 NORMALNO ALI PARANORMALNO

Fenomen je lahko proglašen za normalnega, če obstaja zanj znanstvena razlaga. O paranormalnem pa govorimo takrat, če ga je nemogoče razložiti z ustrežno znanstveno terminologijo, ali če krši trenutno veljavne zakone. Ker se znanost razvija, lahko pojasni vedno več paranormalnih pojavov in jih tudi

sprejme. Tako se območje paranormalnega krči, na drugi strani pa območje normalnega narašča. Torej, veliko pojavov, ki bi v preteklosti veljali za paranormalne, je danes pojasnenih, torej normalnih. Pojavi, ki še danes veljajo za paranormalne so »duhovi« oziroma »prikazovanja«. Ti so poimenovani kot fizična ali raztelešena videnja človeškega bitja ali živali, ki je preživelo fizično smrt. (Karolyi, 2009)

V začetku 20. stoletja so začeli govoriti o nadčutnem zaznavanju. To je zmožnost človeka ali živali, da sprejema informacije brez zanašanja na vid, sluh, vonj, okus, tip, in se ne zanaša na namige ter predhodno znanje. Takrat lahko govorimo o paranormalnem. (Karolyi, 2009)

Za parapsihološke raziskovalce je temeljna naloga, da se prebijajo do znanstvene resnice in da pri opazovanju in raziskovanju metodično ločujejo zrno od plevla. Vendar je parapsihološko raziskovanje še vedno malo cenjeno, pogosto celo tarča posmeha. Dandanes je na področju parapsihologije veliko šarlatantov, ki se jih je potrebno izogibati. Najdemo jih na vseh področjih, največ je seveda jasnovidcev. (Sporočila iz onstranstva, 1991, 8)

2.2.5 VRSTE NADČUTNEGA ZAZNAVANJA

Govorimo lahko o treh nadčutnih zaznavah: telepatiji, jasnovidnosti in predvidevanjih. Telepatijo lahko opredelimo kot paranormalno posredovanje informacij med dvema človekoma. Npr: posameznik se lahko zave misli ali namer drugega posameznika brez senzoričnih indicev oziroma brez zavedanja, da naj bi se nekaj zgodilo. (Karolyi, 2009)

Jasnovidnost lahko opredelimo kot zavedanje predmetov ali stvari. Npr: zavedanje lokacije izgubljenih predmetov brez zanašanja na predhodne senzorične indice ali znanje/vedenje.

Predvidevanje se nanaša na paranormalno videnje prihodnosti brez nanašanja na predhodne možnosti in znanje. (Karolyi, 2009)

Poznamo še četrto vejo, ki jo imenujemo »retropredvidevanje« in se nanaša na paranormalne dogodke iz preteklosti. Posebna veja nadčutnega zaznavanja je psihometrija, ki je kombinacija telepatije in jasnovidnosti. (Karolyi, 2009)

Podobno videnjem je »poltergeist«. Beseda izhaja iz nemščine in pomeni glasen duh. Po navadi se pojavlja v hišah in traja nekaj mesecev. Ta pojav spremljajo leteči predmeti, glasovi, svetlobni efekti, samovžigi. V preteklosti so to razlagali z duhovi in dušami umrlih. Pojav so kasneje poimenovali psihokineza, kar v grščini pomeni gibanje povzročeno z mislijo. Naslednji pojav je bajalištvo, ki je kombinacija jasnovidnosti in psihokineze. S tem iščejo predmete, kot je npr. vodni vir pod zemljo. (Karolyi, 2009)

Zunajtelesna izkušnja tudi spada med fenomene, saj je bilo o njej veliko govora, tako da jo je nemogoče izpustiti. (Karolyi, 2009)

Paranormalni pojavi se lahko raziskujejo samo takrat, ko se pojavijo spontano.

Psihokinezo in nadčutne pojave lahko kontrolirano izvajamo v laboratoriju, rezultati pa so lahko statistično ocenjeni. (Karolyi, 2009)

Paranormalni pojavi se pojavljajo pod različnimi imeni: parapsihologija, parafizika, bioenergija, psihotronika. Noben izmed teh pojmov pa ni popolnoma ustrezen. (Karolyi, 2009)

2.3 TELEPATIJA

2.3.1 KAJ JE?

Telepatija (slika 1) je sposobnost sprejemanja sporočil in informacij posredovanih brez govora ali telesne govorice. (Pearson, 2005) Je oblika zunajčutnega zaznavanja in pomeni neposreden prenos misli ene osebe (pošiljatelj) drugi osebi (prejemnik) brez uporabe običajnih senzoričnih kanalov ali kakšnih drugih inštrumentov. Sodobni mistiki, pripadniki novodobnega mišljenja in psihiki trdijo, da je telepatija latentna¹ sposobnost vsakega človeka; da se izrazi, jo je potrebno le razviti. (Haughton, 2012, 27)

Slika 1: Telepatija

(vir: <http://astro24h.hu/wp-content/uploads/2014/02/parapsihologija1.jpg>)

---

¹ i ž (ê) lastnost, značilnost latentnega; prikritost, skritost

2.3.2 IZVOR BESEDE

Beseda telepatija izvira iz grške besede *tele* »daleč« in *patheia* »čutenje«, torej je dobesedni prevod besede telepatija »čutenje na daljavo«. (Haughton, 2012, 27)

Izraz telepatija je leta 1882 skoval angleški klasični učenjak William Henry Myers, ki je hkrati ustanovitelj Društva za psihična raziskovanja. Njegov cilj je bil, najti najprimernejši izraz za »prenos misli«. (Haughton, 2012, 27-28)

2.3.3 VRSTE TELEPATIJE

Poznamo:

- sporazumevanje s prenosom občutkov,
- sporazumevanje s prenosom čustev ali podob,
- sporazumevanje z miselnim prenosom besed. (Haughton, 2012, 27)

2.3.4 PRIMERI TELEPATIJE OZ. KDAJ SE POJAVLJA

Telepatija, ali nam bolj znan izraz, branje misli, naj bi bila najbolj razvita pri tistih, ki jih povezujejo močne čustvene vezi npr. enojajčni dvojčki. Poznamo veliko zgodb o zunajčutnem zaznavanju pri dvojčkih, ki je posebej izrazito takrat, kadar kateri izmed dvojčkov doživlja srčni napad ali porodne bolečine. (Haughton, 2012, 27)

Mnogi ljudje poročajo kako so »vedeli«, da je nekdo, ki jim je pri srcu, bolan ali v nevarnosti, še preden so novico izvedeli po bolj običajni poti. Veliko je tudi ljudi z izkušnjo, da so mislili na prijatelja, tik preden jim je ta telefoniral ali poslal SMS. (Allen, 2006, 25)

Interes za telepatijo se je povečal v prvi svetovni vojni, ko so se ljudje, ki so izgubili bližnje sorodnike začeli obračati in ukvarjati s spiritualizmom (takrat so k njemu prištevali tudi telepatijo), saj so želeli vzpostaviti stik z mrtvimi svojci. Telepatija je postala izjemo popularna tudi v Angliji in Združenih državah Amerike. V tistem času je doživela razcvet. (Pearson, 2005)

Ugotovili so, da se telepatija v nekaterih primerih krize pojavi spontano. Osebe so največkrat telepatsko zaznale spremembe, če so se poškodovali ali ranili njihovi bližnji prijatelji ali sorodniki. To so zaznali na različne načine:

- v sanjah,
- v mentalnih slikah,
- v vizijah,
- v fantazijah,

- v jasnem notranjem znanju,
- z besedami, ki so se kar pojavile mislih in
- odkrili so tudi več primerov telepatije med ljudmi in živalmi. (Pearson, 2005)

2.3.5 ZNANSTVENE DILEME, RAZISKAVE IN POSKUSI

Plemenske skupnosti imajo telepatijo že od nekdanj za nekaj navadnega. Znanstveno družbeno okolje pa jo ima za posebnost, ki jo obvladajo, ali naj bi jo obvladali le jasnovidci in mistiki. (Haughton, 2012, 27)

Kljub temu da raziskave na področju telepatije potekajo že celo stoletje, rezultati še vedno ostajajo sporni, obstoj telepatije pa nedokazan. (Haughton, 2012, 27-28)

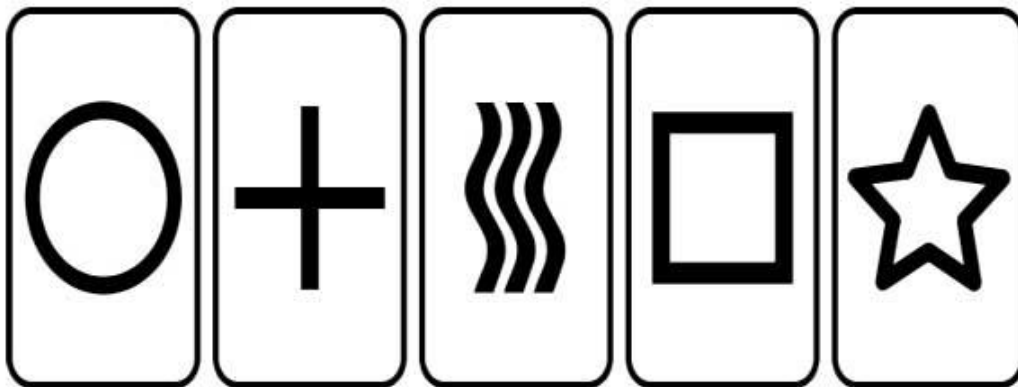
Prvi telepatski preizkusi so bili enostavni. Oddajajoče telo je moralo oddati dvomestno število ali vizualno sliko prejemniku, ki je bil stacioniran na drugi strani sobe, v kateri se je izvajal poskus. (Pearson, 2005)

Večina dela Društva za psihična raziskovanja, s področja telepatije, sloni na zbiranju številnih zgodb. Nekatere izmed zgodb so bile leta 1886 objavljene v knjigi, ki je izšla v dveh delih in nosi naslov *Phantasms of the Living (fantazije življenja, op. prev)*. Nekaj let kasneje oz. leta 1917 je psiholog s Stanfordske univerze, John Edgar Coover izvedel veliko poskusov z igralnimi kartami, da bi preveril telepatske sposobnosti tistih, ki so zatrjevali, da jih imajo. Vendar se pridobljeni rezultati Cooverju niso zdeli tako pomembni, da bi z njimi lahko dokazal obstoj telepatije. (Haughton, 2012, 27-28)

Naslednji, ki je izvajal poskuse na področju telepatije, je bil parapsiholog Joseph Banks Rhine (1895-1980). Osredotočil se je na zunajčutno zaznavanje. Svoje poskuse je opisal v svoji prvi knjigi *Extra-Sensory Perceptio (1934) (Zunajčutno zaznavanje, op. prev.)*, kjer je provokativno zapisal, da je izpeljal več kot 90.000 poskusov, tako da je njegov zaključek popolnoma upravičen: zunajčutno zaznavanje je »resničen in dokazljiv pojav«. Rhinovo testiranje je naletelo na ostre kritike, saj poskusi niso bili izvedeni sistematično, neuspešni pa so bili tudi vsi poskusi izpeljani na Princetonu (New Jersey), univerzi Johna Hopkinsa, univerzi Colgate (New York), Južnjaški metodistični univerzi (Teksas) in na univerzi Brown (Rhode Island), ki bi morda lahko potrdili Rhinove rezultate glede dokazljivosti zunajčutnega zaznavanja. (Haughton, 2012, 28-29)

Rhine je poskus izvedel s pomočjo zenerskih kart (slika 2). Sveženj teh kart vsebuje pet krat po pet različnih simbolov: zvezda, kvadrat, križ, krog in trojna valovita črta. Oddajnik je

odkrival karte, ki so bile zmešane po slučajnem vrstnem redu (ki ga nihče ni poznal), pri vsaki karti se je skoncentriral na njeno vsebino. Prejemnik je bil opozorjen na začetek postopka in je skušal uganiti, za katero karto gre; tako je zapisal ustrezen simbol. Tako je potekal poskus od začetka do konca. Število poskusov je bilo določeno vnaprej, oddajnik in prejemnik sta bila ločena, karte so bile v neprozornih kuvertah itd. Kontrola je bila natančna in vsestranska. Pri nizu poskusov, ki jih je Rhine opravil s sodelavci, so se pri nekaterih poskusnih osebah pojavili statistično skrajno značilni rezultati, ki so izjemno odstopali od slučajnega zadetka. (Musek, 1991, 148)

Slika 2: Zenerske karte

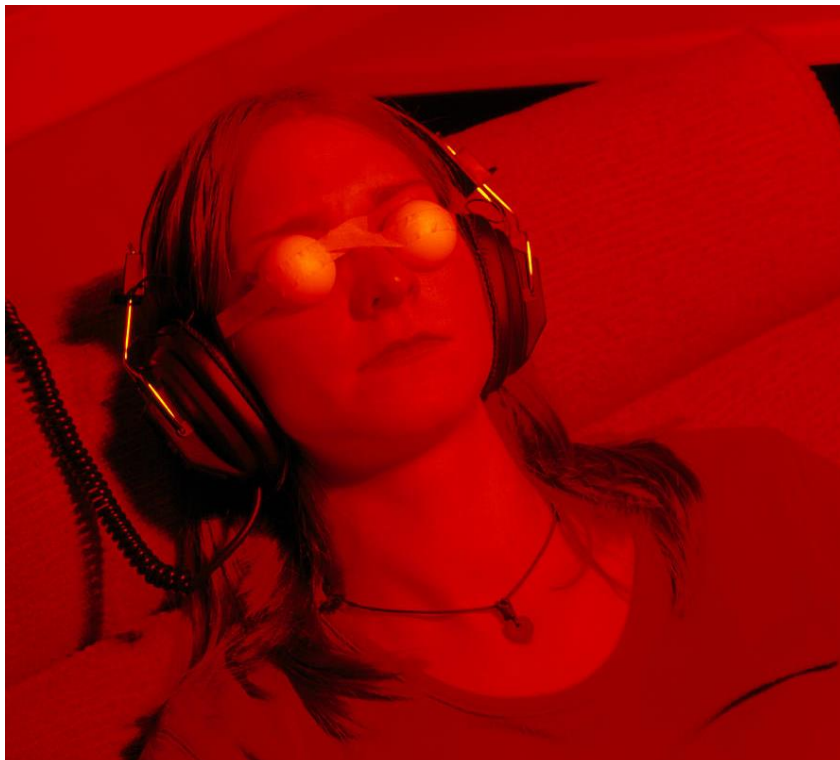
(vir: <http://www.antimaterija.com/wp-content/uploads/2009/11/zener.jpg>)

Pri naslednjem poskusu, ki ga je opravil Soal, kjer je šlo za popolnoma enako metodo, kot jo je uporabil Rhine, je pridobil presenetljive rezultate. Soal je ponovil poskus s kar 160 osebami in izkazalo se je, da so pri dveh poskusnih osebah našli statistično pomembno število zadetkov, ki pa niso bili sočasni, temveč vnaprejšnji. Osebi nista uganili karte, ki je bila pravkar odkrita, pač pa karto, ki je tej karti sledila. Prišlo je torej do znamenitega pojava premestitve - namesto telepatskih zadetkov v pravem pomenu besede so se pojavili prekognitivni zadetki (Musek, 1991, 148)

Med letoma 1974 in 1981 je bilo izvedenih 42 ganzfeld poskusov (slika 3). Ljudje so se nad dobljenimi rezultati navduševali, saj naj bi bili ti dokaz, da zunajčutno zaznavanje resnično obstaja. Poskuse sta izvajala Daryl Bem, znan psiholog na univerzi Cornell, in Charles Honrton, parapsiholog na univerzi v Edinburgu. Tehniko, ki sta jo uporabljala v poskusih, je med leti 1920 in 1930 zasnoval Wolfgang Metzger (1899-1979). Zanj potrebujemo dve osebi: pošiljatelja in prejemnika. (Haughton, 2012, 29)

Pri poskusu je bil testiranec (prejemnik) v izredno majhnem, oblazinjenem in zvočno izoliranem prostoru. Vsako oko je imel pokrito s polovico žogice za namizni tenis, na ušesih je imel nameščene slušalke, soba pa je bila osvetljena z rdečimi reflektorji. Testiranec je nato v slušalkah zaznal beli šum. Tako so mu onеспособili čutne sposobnosti. V drugem prostoru, ki je bil podoben prvemu, so pošiljatelju kazali naključno izbrane fotografije in/ali dele filmov. Prosili so ga, naj z mislimi pošlje eno izmed prikazanih podob («tarčo»). Prejemnik je nato poročal, katere podobe so se mu pojavile v mislih, ob pomoči skupine slik (v večini primerov so bile štiri) pa je skušal izbrati, katero od teh mu je pošiljatelj telepatsko pošiljal. Če je prejemnik uganil pravo sliko, se je to štelo kot »zadetek«. (Haighton, 2012, 29)

Rezultati Ganzfeld poskusov so bili izredno pozitivni, saj so rezultati pokazali, da so testiranci dosegli 35-odstotno uspešnost, kar je veliko nad pričakovanimi naključnimi odgovori, pri katerih je možnost naključja 25 odstotna. Po mnenju Charlesa Honortona so dobljeni rezultati poskusa za dokazovanje telepatije najpomembnejši rezultati do sedaj. Rezultati njegove raziskave so bili leta 1994 objavljeni v najuglednejšem psihološkem časopisu *Psychological Bulletin*. (Haighton, 2012, 29-30)

Slika 3: Ganzfeld poskus

(<https://hanneshuybrechts.files.wordpress.com/2014/01/woman-undergoing-ganzfeld-telepathy-experiment-jeremy-walker.jpg>)

Vsi raziskovalci paranormalnega pa vendar le niso bili tako navdušeni nas Honortonovimi rezultati. Angleška pisateljica in psihologinja dr. Suzana Blackmore in častno upokojeni profesor Ray Hyman z univerze v Oregonu sta Honortonu očitala, da v nekaterih primerih ni uporabil zvočno izoliranih sob, tako da je prejemnik lahko slišal, kaj je na videoposnetkih. Blackmorova se prav tako ni strinjala z osnovnim izhodiščem ganzfeld poskusov in drugimi raziskavami parapsiholoških pojavov, ki trdijo, da določena duševna stanja, kot so npr. sanje, stanje hipnoze, senzorična deprivacija (odvzem dražljajev), meditativno stanje in nekatera stanja, ki jih povzroči uživanje drog, povečajo možnosti parapsiholoških sposobnosti. Bila je prepričana, da za to trditvijo ni nikakršnih dokazov. (Haughton, 2012, 30)

2.3.6 BIOLOŠKE SPREMEMBE LJUDI MED IZVAJANJEM TELEPATIJE

Raziskovalci so odkril, da se v mnogih primerih, med prenašanjem informacij s pomočjo telepatskih sposobnosti, pojavijo neke vrste biološke spremembe. Posredovalcu informacij se zviša količina krvi (krvni volumen), med tem ko se prejemnikovi možganski valovi spremenijo, da se uskladijo z možganskimi valovi posredovalca. (Pearson, 2005)

2.3 7 ZANIMIVOSTI

Študije so pokazale, da so telepatske sposobnosti povezane tudi s čustvenim stanjem prejemnika in posredovalca (informacij). Ugotovili so, da je večina oseb s telepatskimi sposobnostmi ženskega spola. Ena izmed hipotez v zvezi s to ugotovitvijo je, da so ženske bolj povezane same s seboj in bolje razumejo lastna čustva in notranje občutke. Je pa treba poudariti, da bi lahko rezultati, če bi študijo opravili danes, odstopali. (Pearson, 2005)

Še ena zanimiva ugotovitev je razkrila, da je telepatija pogosta sposobnost starejših ljudi. Hipoteza, ki so jo postavili raziskovalci, pravi, da so telepatske sposobnosti zaradi poslabšanja drugih čutov, ostrejšje. Nekatero drogo, kot npr. kofein, poslabšajo zmožnost posredovati in prejeti informacije telepatsko. (Pearson, 2005)

2.4 PSIHOKINEZA

2.4.1 IZVOR BESEDE

Beseda psihokineza izhaja iz grških besed *psyche*=duša, *kineo*=gibljem in *kinesis*=gibanje.

Telekineza: *tele*=daleč. (Musek, 1991, 160)

2.4.2 KAJ JE?

Psihokineza ali telekineza je sposobnost vplivati na predmete in/ali ljudi s pomočjo misli, brez fizičnega kontakta telesa (npr. zvijanje žlic, dvigovanje predmetov, ustavljanje ur ...) (Pearson, 2005).

Pri psihokinezi (slika 4) gre za psihično vplivanje na gibanje in druge fizikalne spremembe materialnih objektov: premikali ali spreminjali naj bi izključno s pomočjo volje, torej s psihičnimi silami. (Musek, 1991, 160)

Mistično in versko izročilo najpogosteje govori o levitaciji², dviganju, lebdenju in nihanju lastnega telesa. Dogajala naj bi se zlasti svetnikom in mistikom v posebnem stanju zamaknjenosti. Raziskovalci se najbolj posvečajo levitaciji. Na medijskih seansah so se pojavljali tudi drugi psihokinetski pojavi, dviganje in premikanje predmetov, npr. lebdenje mize. (Musek, 1991, 160-161)

Psihokineza je znana tudi pod imenom »duh nad materjo«, zajema nadnaravne sposobnosti, kot so različni pojavi materializacije, krivljenje žlic in pojav poltergajstva (predmeti se brez logičnega vzroka premikajo sami od sebe, pojavljajo se motnje v električnem omrežju, prihaja do spontanih vžigov). (Haughton, 2012, 157)

---

² *levitácija* -e ž halucinacija svobodnega lebdenja predmeta ali človeka v zraku

Slika 4: Karikatura psihokineze

(vir: http://fc05.deviantart.net/fs19/f/2007/262/5/e/Psychokinesis_by_ladybird001.jpg)

2.4.3 VRSTE PSIHOKINEZE

Pojav psihokineze so parapsihologi razdelili v dve veliki skupini:

- makroravni pojavi, kjer so učinki vidni s prostim očesom in
- mikroravni pojavi, kjer so učinki premajhni, da bi jih lahko opazili s prostim očesom.

(Haughton, 2012, 157)

2.4.4 ZNANSTVENE DILEME, RAZISKAVE IN POSKUSI

V novejšem času je postalo popularno delovanje nekaterih oseb, ki naj bi bile posebno nadarjene prav za ustvarjanje psihokinetskih učinkov in so jih pri tem nadzorovali znanstveniki. Pri tem so bile izredno učinkovite Rusinje.

Znan je tudi Izraelec Uri Geller (slika 5), ki je s pomočjo misli lahko zvil kovinske predmete. Nastopal je tudi v oddajah na BBC, kjer je »s pomočjo volje« ustavljal in spet poganjal ure. Po tem so telefonsko centralo BBC dobesedno zasuli gledalci, ki so z vseh koncev poročali o tem, kako so se jim med oddajo ustavljale ure in kako so že zdavnaj ustavljene ure spet začele teči. To so na prvi pogled res presenetljivi podatki, toda po njih ne smemo prenašljivo sklepati. To se lahko zgodi tudi med gledanjem koncerta, pa si ne bi mislili, da gre za

parapsihološke sposobnosti. Vse skupaj je del življenja, zato tega ne bi smeli brezglavo prištevati Gellerjevim poskusom. (Musek, 1991, 161)

Najbolj izzivalna je Gellerjeva trditev, da je s psihičnimi močmi v letih 1989 in 1997 ustavil znano londonsko uro v stolpu Big Ben, čeprav strokovnjaki trdijo, da se je to zgodilo predvsem zaradi nenavadno visoke temperature. Gerald Fleming je Gellerju za to, da pod nadzorovanimi pogoji paranormalno zvije žico, ponudil 250.000 angleških funtov, vendar Geller ponudbo vztrajno zavrača. (Haughton, 2012, 159)

Slika 5: Uri Geller

(vir: <http://www.uri-geller.com/gallery/publicity/2006/Geller%20Keshet%20005.jpg>)

Leta 1853 je znani zdravnik in kemik Michael Faraday raziskoval različne psihokinetične pojave. V tistem času so bili mediji zelo popularni in povezovanje s subjekti z »drugega« sveta in želja po le-tem se je hitro širila. Veliko medijev je trdilo, da so duhovi, s katerimi so se povezali, povzročili premikanje raznih predmetov – dvigovanje, lebdenje (floating) ... Zaradi teh trditev je začel Michael Faraday razmišljati o verodostojnosti pojava (psihokineza) in preučevati več medijev. Nekateri so se izkazali za prevarante, ki so uporabljali razne trike, da bi ljudi prepričali v obstoj duhov. (Haughton, 2012)

Spet drugi pa naj bi dejansko povzročili premikanje predmetov brez prevar. Faraday ni mogel nedvoumno določiti ali so premikanje predmetov povzročili duhovi ali psihokinetične sposobnosti. Bil je impresioniran že z samim dejstvom, da je to mogoče, pa če je bilo

povzročeno s strani človeka ali česa nečloveškega. Michael Farraday je bil eden izmed prvih raziskovalcev, ki se je posvetil raziskovanju psihokineze. (Haughton, 2012)

Po njem se je s strani znanstvenikov povečalo zanimanje za psihokinezo. Še vedno je bilo raziskovanje omejeno, saj so se široko misleči raziskovalci, ki so jih zanimali nadčutni pojavi, osredotočali predvsem na raziskovanje telepatije. Kasneje, ko se je raziskovanje psihokineze razširilo, so znanstveniki, ki so raziskovali na tem področju, izvajali razne poskuse, da bi ugotovili, če ta nadčutna sposobnost sploh obstaja. Ingo Swann je eden izmed najbolj znanih posameznikov, ki je na znanstvenike naredil vtis s svojo sposobnostjo vplivanja na temperaturo vode v posodi. To dejanje je večkrat z lahkoto ponovil. (Pearson, 2005)

Težava, s katero se soočajo pri potrditvi obstoja psihokineze je, da za njen obstoj ni neizpodbitnih dokazov. Znanstveniki so mnenja, da bi obstoj psihokineze kršil mnogo dokazanih fizikalnih zakonov. (Haughton, 2012, 159)

2.5 AVRA

2.5.1 KAJ JE?

Je svetloba, ki verjetno obkroža vsako živo bitje in ni vidna vsakomur. (Allen, 2006, 138)

Avra (slika 6) je svetlobni sij, ki naj bi obdajal ljudi in ga je mogoče videti z uporabo nadnaravnih sposobnosti. (Hauhgton, 2012)

Vsako bitje je živo, ker se energija pretaka skozi njega, v njem in okoli njega. Avra je vibrirajoče, otipljivo jedro te energije. Je tudi neprestano spreminjajoči se odtis, ki kaže, kdo si fizično, duhovno, umsko in čustveno. Vse, kar ima atomsko strukturo, ima tudi avro. Lahko jo definiramo kot energijo, ki obdaja rastline, živali, ljudi in tudi stvari. [...] Kamorkoli greste, pustite za seboj svoj energijski odtis. (Lambert, 1999, 9)

Avra sestoji iz opaznih in merljivih komponent energetskega polja, ki obkroža in prepaja človekovo telo. Moderna znanost pravi, da struktura človekovega organizma ni zgolj molekularna, ampak jo sestavljajo tudi energetska polja. (Brennan, 2006, 19)

Slika 6: Človeška avra

(vir: <http://fractal.fractalenlighten.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2014/04/synchronicity-aura-readings.jpg>)

2.5.2 KRATKA ZGODOVINA

Avra je znana že iz starodavnih časov. (Haghton, 2012)

Raziskovanje človeške avre lahko postavimo vsaj 100 let nazaj. V zgodnjih letih 20. stoletja je fizik Walter Kilner začel proučevati človeško avro. Ugotovitve je opisal v knjigi *The Human Aura (Človeška avra)*. Ena izmed njegovih ugotovitev je, da relativno malo ljudi trdi, da imajo dar videti človeško avro, čeprav bi nekaj teh lastnosti lahko pridobili skozi prakso. (Karolyi, 2009)

Misel o obstoju človekove avre - svetlobnem siju, ki obkroža telo - je že zelo starodavna. Tisočletja se že pojavljajo posamezniki, ki trdijo, da so sposobni opaziti bleščeči sij svetlobe okoli živega bitja. (Parapsihologija – šarlatanstvo?, 1989, 97)

2.5.3 KDAJ IN KAKO VIDIMO AVRO?

Sposobnost videnja in občudovanja avre je po naravi prisotna v vsakem človeku. (Lambert, 1999, 14)

Gledanje avre je (nadčutna) sposobnost. Nekateri ljudje jo čutijo tako, da premikajo roke preko nje ali imajo notranje občutke o njej. Drugi vidijo obliko in barvo avre okrog osebe z odprtimi očmi ali s tretjim očesom, ko imajo oči zaprte. Nekateri pridobijo informacije o avri intuitivno, brez da jo občutijo ali vidijo. Branje oz. gledanje avre je pogosto sposobnost, ki je vključena v medicinsko intuicijo ali lahko iz nje pridobimo uporabne medicinske intuicije³. (Pearson, 2005)

Nekateri ljudje, ki lahko s »tretjim očesom« vidijo avro, govorijo o pisanem obrisu, ki obkroža zunanji del človeškega telesa ali predmeta. Avro primerjajo s svetniškim sijem ali avreolo, ki v krščanski umetnosti obdaja svetnike in angele; sij naj bi ponazarjal božjo ali duhovno moč. (Haughton, 2012, 87)

Za opazovanje avre so potrebni tudi določeni svetlobni pogoji, saj opazovanje v popolni temi ni možno. Iz tega lahko sklepamo, da telo ne seva valovanja vidnega svetlobnega spektra neposredno. Seveda pa lahko pride na očesno mrežnico hkrati več različnih valovnih sevanj. Zaradi boljšega razumevanja je potrebno spoznati fizikalne osnove svetlobe. Vemo, da je svetloba hkrati zrnate in valovne narave, barva pa je zgolj svetloba določene valovne dolžine. Prav tako vemo, da je vidni spekter le delček celotnega zveznega elektromagnetnega spektra valovanja Sonca. Objektivno torej barve ne obstajajo. Fizika je barve zreducirala na valovanje, filozofija pa na subjektivne privide. (Parapsihologija – šarlatanstvo?, 1989, 99)

---

³ neposredno dožemanje, zaznavanje bistva česa, neodvisno od razumskega razčlenjevanja, navdih

Jakost svetlobe je pri opazovanju avre tako majhna, da barve predmeta praktično ne zaznamo več, torej je pod pragom spektralnega sevanja. Zato moramo upoštevati, da našega okolja ne obdajajo samo po fizikalnih komponentah določljiva barvna seštevanja, temveč tudi taka, s katerimi se fizikalna optika ne ukvarja. (Parapsihologija – šarlatanstvo?, 1989, 99)

Opazovani človeški sij nima enotnega videza, ampak lahko na njem ločimo posamezne plasti, za katere je značilno, da se spreminjajo. Različna je tudi reakcija na nekatere zunanje vplive (kemične, električne, magnetne ...) (Parapsihologija – šarlatanstvo?, 1989, 100)

2.5.4 DELITEV

Avro lahko delimo na štiri območja:

- eterični dvojniki - v normalnem stanju kaže eterični dvojniki obliko prosojne, manj kot centimeter široke (pribl. 0,5 cm) temne proge, ki točno sledi obliki človeškega telesa,
- notranja avra - po navadi modrikasta, a je lahko katerekoli druge barve, razpon je 5-10 cm (Karolyi, 2009) od kože, pri njej lahko vidimo, da ima progaste strukture z dobro vidnim zunanjim robom,
- zunanja in
- ultrazunanja avra - včasih je moč opaziti posamezne snope žarkov, ki prehajajo v območje zunanje avre, vendar se z njo ne mešajo. Zunanja avra spominja na meglico in se širi približno 15 cm navzven od telesa. V predelu glave je močneje izražena in širša. Zunanja meja je težje razpoznavna, zato je prehod v ultrazunanjo avro manj opazen. (Parapsihologija – šarlatanstvo?, 1989, 100)

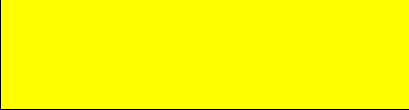

Ločimo štiri vrste avre:

- nimb in
- obstret, ki naj bi žareli okrog glave,
- avreolo, ki naj bi obdajala celo telo in
- glorijo, ki je kombinacija prejšnjih treh. (Haughton, 2012)

2.5.5 KAJ NAM POVE?

Nekateri psihiki verjamejo, da lahko z branjem človekove avre določijo njegovo duševno/telesno zdravje. Svetla in jasna avra kaže na dobro duševno in čustveno zdravje. (Haughton, 2012, 87)

Večina ljudi naj bi v svoji avri imela eno ali dve prevladujoči barvi.

IME BARVE	BARVA	POMEN
Žareča rdeča		Fizično telo, jeza, moč
Temno rdeča		Strast, čutnost
Rjava		Pohlep
Rumena		Dobro zdravje, visoko razvita intelektualna dejavnost
Vijoličasta		Duhovnost, intuicija
Zelena		Neiskrenost, ljubosumje
Temno zelena		Sočutje
Intenzivno bela		Pred smrtjo
Modra		Verska gorečnost, duhovnost

(povzeto po Haughton, 2012)

Poleg teh osnovnih barv pa tisti, ki lahko vidijo avro, lahko zaznajo tudi oranžno barvo, ki pomeni reprodukcijo, kroženje, spolnost, čustva, toplino, ustvarjalnost, pogum in družabnost, črno barvo, katere razlage so večkrat dvoumne, sivo barvo, ki lahko pomeni ustvarjalnost, razsvetljenje in intuicijo ali zlato barvo, ki predstavlja močno duhovno energijo, entuziazem, harmonijo, navdih, očiščenje in srebrno barvo, ki pomeni ustvarjalnost, kot pa tudi zaščito in zdravljenje. (Lambert, 1999)

Nekateri zdravniki so sposobnost videnja avre razvili do te stopnje, da lahko zaznajo motnje v energijskem polju, ki včasih vodi do razvoja bolezni. Avra pokaže začetek bolezni že veliko prej, preden se bolezen razvije v fizičnem telesu. Če te motnje pravočasno opazimo, lahko pacient in zdravilec skupaj ukrepata in spremenita navade ter miselne vzorce, ki so vzrok za nastanek težave. Tako ponovno in pravočasno energetsko uravnovesimo organizem. (Lambert, 1999, 15)

2.5.6 AVRA PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI

Zunanja in notranja avra sta skoraj enako široki in težje ločljivi. Pri dekletih v obdobju pubertete pa je bilo v vseh primerih jasno opaženo izrazito povečanje zunanje avre v predelu trupa. Ta opis ne velja za otrokovo avro. V splošnem je slabše izražena in ožja. (Parapsihologija – šarlatanstvo?, 1989,100)

Nekateri doktorji alternativne medicine (Rupert A.) in bioterapevti so mnenja, da lahko vsi otroci do tretjega ali četrtega leta vidijo avro – dokler ne začnejo potencirano uporabljati svojega razuma. (<http://www.jana.si/2009/07/avra-pove-skoraj-vse/#>)

2.5.7 ZNANSTVENE DILEME, RAZISKAVE IN RAZLAGE

Skeptiki so bili kritični do jasnovidcev in psihikov, ki so trdili, da lahko vidijo človekovo avro, saj niso podali nobenih znanstvenih dokazov, s katerimi bi podkrepili svoje trditve. Kritiki trdijo, da je sicer znano, da človekovo telo v resnici seva zaradi elektromagnetnih impulzov, ki se sproščajo pri električni aktivnosti možganov in zaradi zvočnega valovanja, ki se ustvarja pri fizičnem delovanju znotraj telesa, vendar te aktivnosti ne predstavljajo enega samega pojava, kot psihiki poimenujejo avro. Naslednji pomislek se poraja tudi ob dejstvu, da niti dva psihika ne moreta enotno opisati videnja avre: nekateri vidijo več plasti avre, medtem ko spet drugi vidijo le eno plast ali le del avre. (Haughton, 2012, 89)

Znanstveniki so za pojav avre ponudili številne razlage. Najbolj preprosta govori o tem, da ko dovolj dolgo strmimo v slabo osvetljen predmet, za katerim je belo ozadje, je avra, ki jo uzremo, pravzaprav posledica utrujene mrežnice, ne pa kakšen parapsihološki pojav. (Haughton, 2012, 90)

2.5.8 ČAKRE

Popolno razumevanje avre ni mogoče, ne da bi se prej seznanili s sistemom čakrer (slika 7). Vsaka čakra ima točno določeno barvo in lokacijo ter pokriva določeno žlezo in psihološko funkcijo. Slabost ali energijska blokada v katerikoli čakri lahko povzroči bolezen na določenem področju, ki ga čakra pokriva. To se vidi v naši avri. (Lambert, 1999, 11)

Čakra je sanskrtška beseda in pomeni kolo. Uporablja se tudi v različnih sorodnih, izpeljanih ali simboličnih pomenih.

Aktivno delovanje človekovega energijskega polja izvira iz aktivnosti glavnih energijskih središč ali čakrer, ki ležijo vertikalno vzdolž hrbtenice. Bolj znan je izraz meridiani, definirani kot kanali, ki prenašajo energijo po telesu in hranijo naše organe in žleze. Meridiani, manjše čakre in glavne čakre, omogočajo, da energija teče v fizično telo in iz njega. Pri obravnavanju

avre smo osredotočeni na glavne čakre, kajti v največji meri jo oblikujejo prav ta energijska središča. (Lambert, 1999, 10)

Čakre ali energijska središča so povezovalne točke, skozi katere teče energija in enega človeškega telesa v drugega. Kdor je vsaj malo jasnoviden, jih z lahkoto vidi v eteričnem dvojniku, na površju katerega se kažejo kot majhnim krožnikom podobne vdolbinice ali vrtinci. Če so središča še čisto nerazvita, so videti kot krogci s premerom 5 cm, ki se pri povprečnem človeku motno svetijo; prebujeni in poživiljeni pa so videti kot bleščeči, iskreči, močni vrtinci, mnogo večji, podobni majhnim soncem. Včasih govorimo o njih, kot da so nekako povezani z določenimi fizičnimi organi. V resnici pa se kažejo na površju eteričnega dvojnika, ki sega malo nad kožo fizičnega telesa. (Leadberater, 1994)

Vsa ta kolesca se neprestano vrtijo, v njihova središča ali odprta usta pa neprestano teče neka sila iz višjega sveta. Ta sila je po svoji naravi sedmera in v vsaki čakri deluje vseh njenih sedem različnih oblik, čeprav običajno ena izmed njih prevladuje nad ostalimi. Brez pritoka te energije naše fizično telo ne bi moglo obstajati. Zato so energijska središča dejavna pri vsakem človeku, čeprav se pri nerazvitem običajno vrtijo precej počasi, toliko da nastane potreben vrtinec za moč, pa nič več. Toda pri razvitem človeku žarijo in živahno utripajo, tako da se skozi pretaka ogromno energije, posledica tega pa je, da se takšnemu človeku odpirajo dodatne sposobnosti in zmogljivosti. (Leadberater, 1994)

Slika 7: Čakre (vir:

http://img4.wikia.nocookie.net/cb20130406060300/psi/images/4/42/Chakra3_2152233std.jpg
pg)

ČAKRA	BARVA IN LOKACIJA	ZNAČILNOST	ŽLEZA	ENERGIJE	FIZIOLOGIJA	BOLEZNI	LASTNOSTI POVEZANE S ČAKRO
7. KRONSKA	Vijolična/bela Vrh glave	Govor	Češarika	Kreativnost	Osrednji živčni sistem	Nervoza, mentalne motnje	Popolnost, božanska modrost in namen, razsvetljenje
6. TRETJE OKO	Indigo Med očmi	Spoznavanje	Hipofiza	Vizija	Avtonomni živčni sistem	Motnje oči	Intuicija, notranja vizija
5. GRLENA	Modra Grlo-vrat	Zvok	Ščitnica	Samo-izražanje	Dihalni organi	Bolezni ščitnice in grla	Komunikacija, dostop do subtilnih energij, služenje
4. SRČNA	Zelena Sredina prsnega koša	Dotik	Priželjc	Notranja harmonija	Krvni obtok	Bolezni srca in ožilja	Brezpogojna ljubezen do sebe in drugih, služenje
3. SONČNI PLETEŽ	Rumena Nad trebuhom	Vid	Trebušna slinavka	Intelektualna stimulacija	Prebava	Težave z želodcem, trebušno slinavko in jetri	Osebna moč, vitalnost, samozavest
2. SAKRALNA	Oranžna Nad popkom	Okus	Spolne žleze	Kroženje	Genitalije, izločila	Težave s pljuči, ledvicami	Spolnost, odnosi, čustva
1. KORENSKA	Rdeča Trtica	Vonj	Nadledvična žleza	Delovanje	Reprodukтивni organi	Slabokrvnost	Stabilnost, prizemljitev, vitalnost, zemeljska eksistenca

(Lambert, 1999)

2.6 MEDIJSTVO

2.6.1 KAJ IN KDO SO MEDIJI?

Mediji so ljudje, ki se lahko pogovarjajo z mrtvimi (ali vsaj tako mislijo) in vidijo duhovna telesa ali avre. (Allen, 2006, 138)

Spiritualisti verjamejo, da človekova duša preživi telesno smrt in v drugi obliki živi naprej. Izraz »medij« (lahko tudi »senzitivik«) opisuje ljudi, ki med seansami posredujejo med živimi in duhovi umrlih. (Haughton, 2012)

2.6.2 VRSTE MEDIJSTVA

Poznamo:

- duhovno – duhovni mediji kot kanal (od tod izraz »kanaliziranje«) za komuniciranje z duhovi umrlih uporabljajo svoje misli in telesa in
- fizično - fizični mediji povzročajo paranormalne pojave, kot so glasni udarci, glasovi, psihokineza in materializacija duhov. Vir teh sposobnosti so mediji sami, ki za pojave na seansah uporabljajo lastno »duhovno energijo«. V viktorijanski dobi pa so za nenavadne pojave na seansah uporabljali snov, ki jo imenujemo ektoplazma. (Haughton, 2012, 67)

2.6.3 ZGODOVINA

Komuniciranje z duhovnim svetom prek posrednika poznamo že od nekdaj. Eden prvih znanih primerov je svečenica Pitija, ki je v starem grškem preročišču v Delfih (ki je svoj vrh doživelo v 6. in 4. stoletju pr. n. št.) v transu prerokovala. V stari zavezi zgodba o čarovnici v Endorju govori o preroku Samuelu, ki je poklical duha, kateremu je hebrejski kralj Savel zastavil nekaj vprašanj o bližajoči se bitki. (Haughton, 2012, 67)

Medijstvo se je v Evropi in ZDA začelo širiti sredi 19. stol. in se razcvetelo v poznem 19. stol. Z medijstvom se je ukvarjalo na tisoče ljudi, vendar jih je večina goljufala – le redki posamezniki so po svojih sposobnostih resnično izstopali. Eden takih je bil Daniel Dunglas Home (1833-1886), neverjeten človek škotskega rodu, znan po mnogih osupljivih sposobnostih: spoznal se je na levitacijo, psihokinezo, lahko pa je igral tudi inštrumente, ki niso bili v njegovi neposredni bližini. (Haughton, 2012, 67-68)

2.6.4 POLTERGEIST/POLTERGAJST

1. Pojav poltergeista⁴

Pri pojavu RSPK (ponavljajoča se spontana psihokineza) se pojavlja prikazen ali duh. Pri tem pojavu se srečujemo s spontanimi in ponavljajočimi spremembami, ki jih sproža človeška psiha. Pojav pogosto spremljajo razni šumi in zvoki, ki so podobni trkanju, srebanju, prasketanju ali trganju. (Duhovi, prikazni in prividi, 1991)

2. Kako vemo, da je prisoten poltergajst in njegove značilnosti?

- nenaden in nerazložljiv hrup (trkanje, šelestenje, škripanje, ropotanje, topotanje, treskanje, glas korakov ...),
- dvigovanje, premeščanje, premikanje, razbijanje predmetov ...,
- priče običajno slišijo stvari (npr. razbijanje stekla) in vidijo posledice,
- brezciljno, histerično ravnanje poltergajsta,
- pazljivost poltergajsta (povzroči materialno škodo, vendar pazi, da ne rani ljudi),
- ključna oseba je lahko edina od prizadetih, ki je dogajanje ne straši (kot da bi podzavestno vesela, da ga sama povzroča in se ji ni potrebno bati),
- daljše trajanje in ponavljanje (redko se pojavi enkrat samkrat),
- povzroča specifično in zelo neprijetno psihično atmosfero pri prizadetih.

3. Opis in primeri pojavov poltergeista

Opisi pojava poltergajsta so znani že iz antike. Ugotovili so, da so bile preproste kmečke hiše večkrat žrtve poltergajsta kot mračni gradovi. Poltergajst se pojavlja kar pogosto (seveda ne vsakodnevno in vsepovsod), primere pa od nedavnega beležimo tudi pri nas. Zadnji, o katerem so se razpisali tudi mediji, naj bi se dogajal v vasi Žikarce v bližini Maribora.

V 18. stol so se dogajale strašljive stvari v hiši angleške družine Wesley. Začelo se je nekega dne leta 1715. Prva nenavadna stvar so bili čudni zvoki in trkanje, nato koraki po stopnicah, šum oblačil, zvok zibajoče zibelke, pa tudi hujše stvari, premikanje in razbijanje predmetov. Hrup je bil pogosto največji med družinskimi molitvami. Po dveh mesecih se je dogajanje ponehalo. (Musek, 1991, 164)

Podobne stvari se še vedno dogajajo. Pred desetletji so veliko pisali o poltergajstu, ki se je pojavil v Londonu. Ta je po spektakularnosti in trajanju (nekaj let) celo presegel večino drugih. Angleški umetnik Matthew Manning je podrobno opisal poltergajst, ki mu je bil priča

---

⁴ Je nemški izraz in dobesedni prevod bi se glasil: ropotajoči duh ali ropotajoči strah. S tem pojmom je opisan duh, ki ga ne vidimo, ampak na svojo prisotnost opozarja z raznimi zvoki, šumi, trkanjem... ta beseda je v rabi tudi v angleščini. V slovenskem jeziku še ni uveljavljen noben ustrezen prevod. Uporablja se kratica RSPK.

v mladosti, ko je imel 11 let. Bilo je leta 1967. Najprej so se začeli premikati lahki predmeti, nato so se začeli oglašati razločni in glasni, a nerazložljivi glasovi. Raziskovalec tega primera, dr. Owen, je staršema povedal, da je pojav poltergajsta povezan z nezavednim delovanjem žarišče osebe, navadno otroka ali mladostnika. Po nasvetu so starši poslali otroke k sorodnikom, Matthewa pa v šolski internat. Hiša je bila mirna, dokler se Matthew ni vrnil, tedaj pa se je pojav ponovil z vso jakostjo. (Musek, 1991)

2.6.5 FIZIKALNE SPREMEMBE OB IZVAJANJU MEDIJSTVA

Leta 1952 so raziskovalci, ki so se ukvarjali s pojavom psihokineze, pričali o zelo nenavadnem pojavu. Masivna hrastova miza, okoli katere so sedeli, se je nenadoma nagnila in nato dvignila v zrak. Medtem se je začela pomikati naprej in sunila v navzoča in močna moška in ju pahnila v kamin. Le-ta je bil na srečo prazen in sta ostala nepoškodovana. Vsi v sobi so bili močno šokirani. Našli niso nobenega zunanjega vzroka, le temperatura v sobi se je naenkrat precej vidno znižala. Eden izmed raziskovalcev je padel v trans in pozneje odkril, da je bil medij. (Duhovi, prikazni in prividi, 1991, 18)

Ugotovili so, da so določene fiziološke reakcije povezane s psihokinezo. Pojav pogosto spremlja izguba telesne teže. V laboratorijih so opravili poskuse z mediji, ki so z močno koncentracijo lahko premikali predmete na daljavo. Rezultati so pokazali, da so s tem izgubili nekaj kilogramov svoje telesne mase. (Duhovi, prikazni in prividi, 1991, 19)

Kar se tiče nenadnega spusta temperature, predvidevajo, da se ob izgubi toplote spusti ogromna količina energije, s čimer bi lahko pojasnili modre iskre in motnje v električnih napravah, ki jih pogosto omenjajo očitvidci: žarnice pregorijo, štedilniki in televizijski aparati se izključijo samodejno ... (Duhovi, prikazni in prividi, 1991, 19)

2.6.6 PRIMERI

Poznan je tudi primer italijanske medijke Euspie Palladino (večkrat so jo ujeli pri goljufiji), ki naj bi imela sposobnost povzročiti, da so po zraku frčale mize in kavči, lahko pa je tudi povzročila nenaden padec temperature. Zanimivo je tudi to, da je znala materializirati ude, ki so bili podobni človeškimi. (Haughton, 2012, 68)

Eileen J. Garrett je bila ena najbolj znanih mednarodnih medijev v transu tistega časa. Vedno znova je bila sposobna dokazati svoje neverjetne nadnaravne sposobnosti. Tujce, ki so sodelovali na njenih seansah, je zmedla z intimnim poznavanjem njihovega življenja. Včasih so se ji prikazali mrtvi, ki so se ji dali spoznati in so razkrivali presenetljive stvari. Ko je

poročala o letalski nesreči, so se dejanski dokazi o nesreči od detajla do detajla ujemali z dejstvi, ki jih je opisala gospa Garrett s pomočjo duha. (Herlin, 1982, 77-79)

2.6.7 POJAVI NA MEDIJSKIH SEANSAH

Ob koncu 19. stol. in na začetku 20. stol. so seanse najpogosteje potekale v temnem prostoru, v današnjem času pa potekajo pri dnevni svetlobi. Na seansah udeleženci po navadi sedijo za mizo, se držijo za roke, včasih kaj zapojejo ali pa enostavno poslušajo sproščujočo glasbo. Glasba in medla svetloba naj bi bila idealna pogoja, ki duhovom omogočata, da lažje vzpostavijo stik, skeptiki pa so mnenja, da omogočata le možnost prevare. Medijka (običajno je to ženska) pade v trans, skozi njo pa deluje in komunicira njen »duh vodnik«. Med seansami so opazovalci priča različnim nenavadnim in nepojasnjenim dogodkom, kot so:

- trkanje po mizah (z glasnim trkanjem po mizah ali po čem drugem naj bi duhovi opozorili, da so pripravljeni na komunikacijo),
- nagibanje miz (miza, za katero se seansa odvija, se premika sama od sebe, kljub temu da jo udeleženci seanse tiščijo nazaj k tlom, lebdi v zraku ali pa se celo glasno premika po celotnem prostoru),
- levitacija (predmeti v prostoru se dvigajo v zrak),
- hladen piš (na seansah so zaznali tudi hladen piš ali pa občuten padec temperature),
- pošastna glasba (nevidne roke igrajo na glasbene inštrumente),
- glasovi brez teles (slišati je mogoče grozljivo šepetanje in srhljive glasove),
- svetlobni pojavi (v prostoru se nenadoma pojavijo luči ali drugi svetlobni predmeti),
- aporti (v prostoru, kjer seansa poteka, se pojavijo majhni predmeti: videti je kot bi predrla neko materijo; ti predmeti se imenujejo »aporti«. Aporti so največkrat rožice, čeprav so kot aporte zabeležili tudi osebne predmete udeležencev, npr. prstani, robčki ...),
- ekto plazma (izraz je skoval parapsiholog Charels Richet (1850-1935), da bi opisal nepoznano, lepljivo in sivkasto snov, ki naj bi se pojavila iz teles določenih medijev. Običajno so se iz ekto plazme oblikovali obrisi človeških udov ali kar cel duh, ki so se svobodno sprehajali med udeleženci seanse.). (Haughton, 2012)

2.7 ŽARIŠČNE OSEBE

Pri raziskovanju žariščnih oseb se je pogosto izkazalo, da gre za ljudi v letih otroštva, pubertete in mladostništva. Nekateri raziskovalci ugotavljajo, da je pri mnogih žariščnih osebah najti znake čustvenih motenj in napetosti. Nadpovprečen odstotek teh oseb kaže tudi medijsko občutljivost in zmožnost, a med njimi je tudi nadpovprečno veliko oseb s spolnimi motnjami (npr. žrtve spolnih zlorab ali posilstva). Drugi raziskovalci pa opozarjajo na to, da so te osebe nadpovprečno inteligentne, pri dobrem zdravju, morda se nagibajo k histeričnim izpadom. Na podlagi proučevanja žariščnih oseb se je porodila hipoteza, da bi lahko pojav poltergajsta v zvezi z nezavednimi procesi sproščanja napetosti, s katerimi te osebe nehote povzročijo psihokinetične učinke. (Musek, 1995, 165)

Vsi paranormalni pojavi se dogajajo le, ko so prisotne osebe, ki imajo posebno sposobnost medijskega prenosa – medialnost. Močno izražena medialnost je redka, vendar ne tako zelo, kot običajno mislimo. (Duhovi, prikazni in prividi, 1991, 8)

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 NAMEN NALOGE

Namen najine raziskovalne naloge je bil preveriti poznavanje parapsihologije in pojmov, ki jih zasledimo pod to obširno tematiko, med učenci tretje triade naše osnovne šole. V njih sva želeli vzbuditi kritičnost do parapsiholoških pojavov in nasploh ugotoviti mnenje učencev kot posameznikov o tematiki, za katero se še vedno ne ve, če je znanost ali ne. Hkrati sva želeli tudi preizkusiti, če imava parapsihološke sposobnosti in z intervjujem osebe, ki ima sposobnost gledanja avre, ugotoviti, kaj meni o tem, ali lahko avro vidi vsak ali ne.

Cilji, ki sva si jih zastavili pred izdelavo naloge so bili:

- seznaniti učence z osnovami parapsihologije,
- dopolniti lastno znanje o raziskovani tematiki,
- preveriti kritičnost učencev na še ne dokazana »spoznanja«,
- ugotoviti, če učenci in učitelji verjamejo v parapsihologijo in če le to poznajo,
- se prepričati o razlikah v mišljenju učiteljev in učencev,
- ugotoviti, ali imava parapsihološke sposobnosti,
- ugotoviti mnenje ljudi, ki imajo sposobnost gledati in videti avro, o vprašanju, če lahko le-to vidijo vsi.

Hipoteze, po katerih sva pripravili anketi in intervju so:

- Več kot polovica učencev tretje triade naše osnovne šole ne razume pojma parapsihologija.
- V parapsihološka dogajanja verjame večji delež učiteljev kot učencev.
- Avro lahko vidi vsak.
- Več učencev kot učiteljev meni, da se tisti, ki se ukvarjajo s parapsihologijo spuščajo v nevarnost.

3.2 METODE RAZISKOVANJA

Za teoretični del sva informacije pridobili iz literature, člankov in internetnih virov, uporabili sva torej raziskovalno metodo namizne raziskave. Empirični del sva sestavili s pomočjo ankete. Sestavili sva dve podobni anketi, eno za učitelje in eno za učence. Anketi sta vsebovali vprašanja različnih tipov: obkroževanje, utemeljevanje, opisovanje. Opravili sva tudi intervju preko elektronske pošte.

3.3 RAZISKOVALNI VZOREC IN ZBIRANJE PODATKOV

Anketirali sva učence 7., 8. in 9. razreda (tretje triade) ter učitelje predmetne stopnje. Skupaj sva anketirali 129 anketirancev. Od tega 119 učencev in 10 učiteljev. Anketirali sva skupaj 55 dečkov in 64 deklic.

RAZRED			SKUPAJ
7. razred	8. razred	9. razred	
42	32	45	119

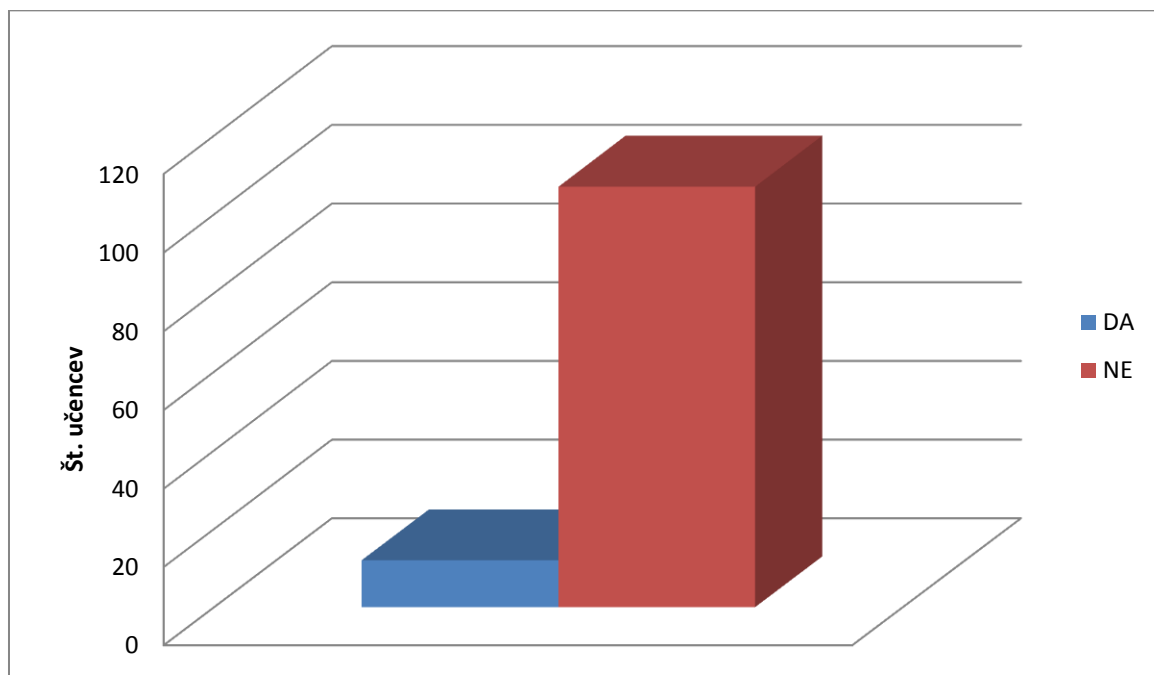
3.4 ANALIZA REZULTATOV

3.4.1 UČENCI

1. vprašanje: Kaj je parapsihologija? in
2. vprašanje: Pojasni pojem.

Tabela 1: Kaj je parapsihologija

MOŽNI ODGOVORI	7. razred			8. razred			9. razred		
	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ
DA	0	1	1	0	2	2	2	7	9
NE	21	20	41	10	20	30	22	14	36

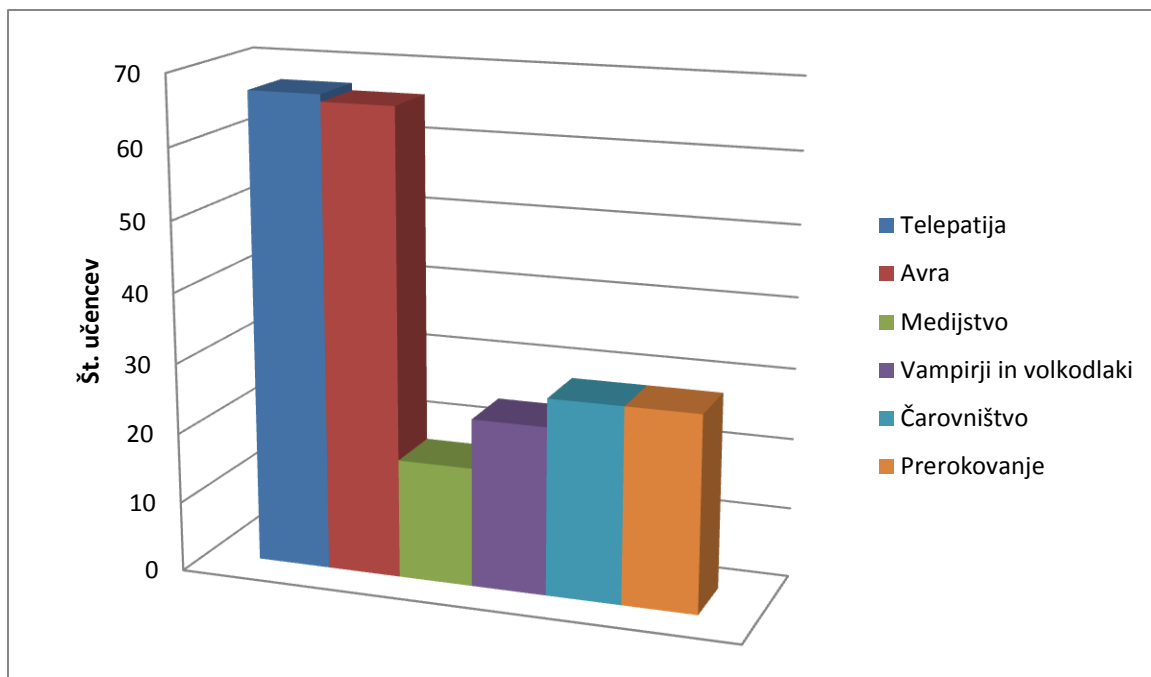
Graf 1: Kaj je parapsihologija

Ko sva sestavljali anketni vprašalnik, sva pričakovali, da bo več učencev prepoznalo pojem parapsihologija. Kot je razvidno iz tabele in grafa, je le 12 učencev odgovorilo, da pozna pojem parapsihologija, kar je relativno malo za učence, katerih raven znanja je visoka. Do odstopanj je verjetno prišlo zaradi vprašanja, ki je sledilo. Od anketirancev sva namreč zahtevali, da pojem razložijo, da bi se prepričali, da ga zares razumejo. Predvidevava, da če drugega vprašanja ne bi vključili, bi več učencev obkrožilo DA, saj so pojem verjetno prepoznali, a niso poznali njegove popolne razlage. Večina odgovorov DA je bila podkrepljena z ustrezno razlago. Učenci si parapsihologijo razlagajo kot nenormalno, strašljivo, čudno, nadnaravno vedo, pod katero bi uvrstili predvsem duhove. Par učencev je parapsihologijo opisalo kot dogajanje nemogočih stvari.

3. vprašanje: Obkroži pojme, za katere misliš, da so povezani s parapsihologijo.

Tabela 2: Pojmi povezani s parapsihologijo

MOŽNI ODGOVORI	7. razred			8. razred			9. razred		
	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ
Telepatija	10	16	26	5	11	16	12	13	25
Avra	11	14	25	1	11	12	17	12	29
Medijstvo	5	1	6	1	4	5	5	1	6
Vampirji in volkodlaki	3	1	4	6	6	12	2	6	8
Čarovništvo	3	2	5	5	4	9	2	12	14
Prerokovanje	5	7	12	1	3	4	3	9	12

Graf 2: Pojmi povezani s parapsihologijo

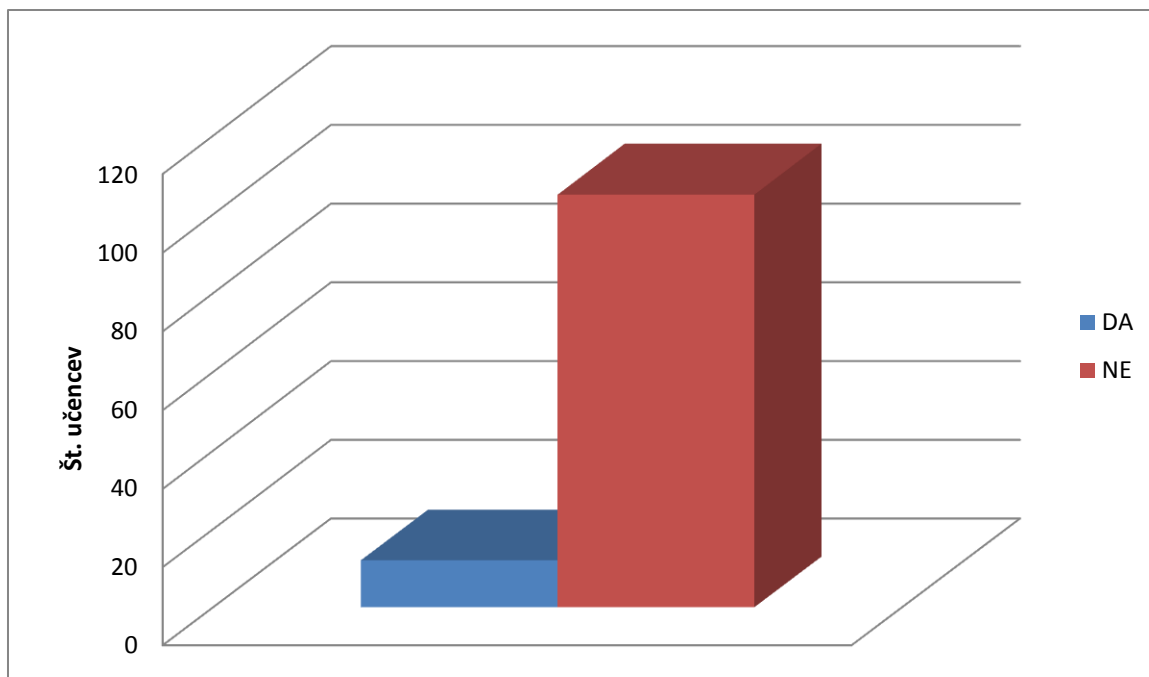
Odgovori pri tem vprašanju so bili, tako kot pri prejšnjem, presenetljivi. Zastavili sva ga predvsem z razlogom, da bi ugotovili, ali učenci sploh poznajo veje parapsihologije in jo znajo ločiti od mitov in legend. Kot je razvidno iz grafa, je večina učencev, kot sva pričakovali, v parapsihologijo uvrstila telepatijo in avro. Ob tem pa sva upali, da bi še več učencev prepoznalo medijstvo kot vejo parapsihologije, četudi ni med njim bolj znanimi. Definitivno je bilo največje presenečenje to, da je okrog 80 učencev menilo, da so miti npr. vampirji in volkodlaki, čarovništvo in tudi prerokovanje del parapsihološke dejavnosti.

4. vprašanje: Ali poznaš pojem avra? in

5. vprašanje: Če si pri prejšnjem vprašanju obkrožil/a DA, pojasni pojem.

Tabela 3: Pojem avra

MOŽNI ODGOVORI	7. razred			8. razred			9. razred		
	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ
DA	0	3	3	0	2	2	2	5	7
NE	21	18	39	9	21	30	20	16	36

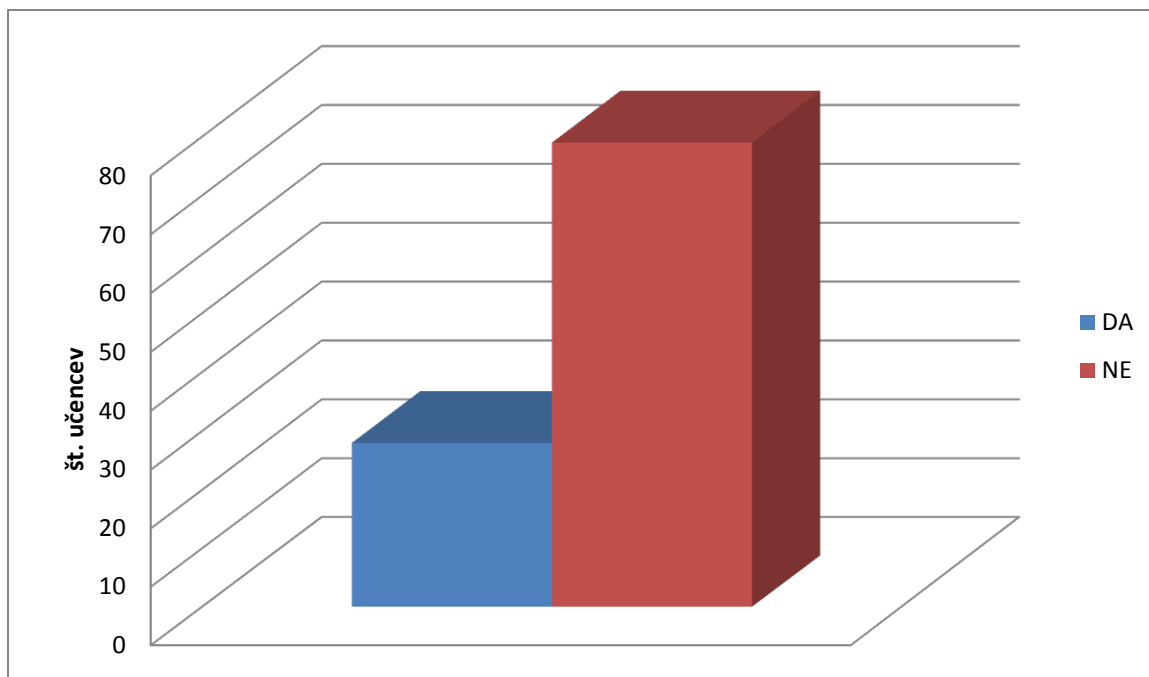
Graf 3: Pojem avra

Iz grafa je razvidno, da večina učencev naše šole ne pozna pojma avra. Pri tem vprašanju najine ankete je DA namreč obkrožilo le 12 učencev. Tudi ta rezultat naju je presenetil, saj je bila pri prejšnjem vprašanju avra druga najbolj poznana veja parapsihologije. Tako kot pri prvem vprašanju tudi tukaj predvidevava, da so učenci seznanjeni s pojmom, vendar ne znajo ubesediti svoje razlage. Pri analiziranju podatkov je nastala težava, ker v devetem razredu dva učenca nista podala odgovora, kar se je dogajalo tudi v preostalih razredih in delih ankete. Predvidevava in upava, da je šlo le za površnost.

6. vprašanje: Ali verjameš, da ima vsak sposobnost gledati in videti avro?

Tabela 4: Sposobnost gledati in videti avro

MOŽNI ODGOVORI	7. razred			8. razred			9. razred		
	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ
DA	2	6	8	0	4	4	8	8	16
NE	12	14	26	7	18	25	15	13	28

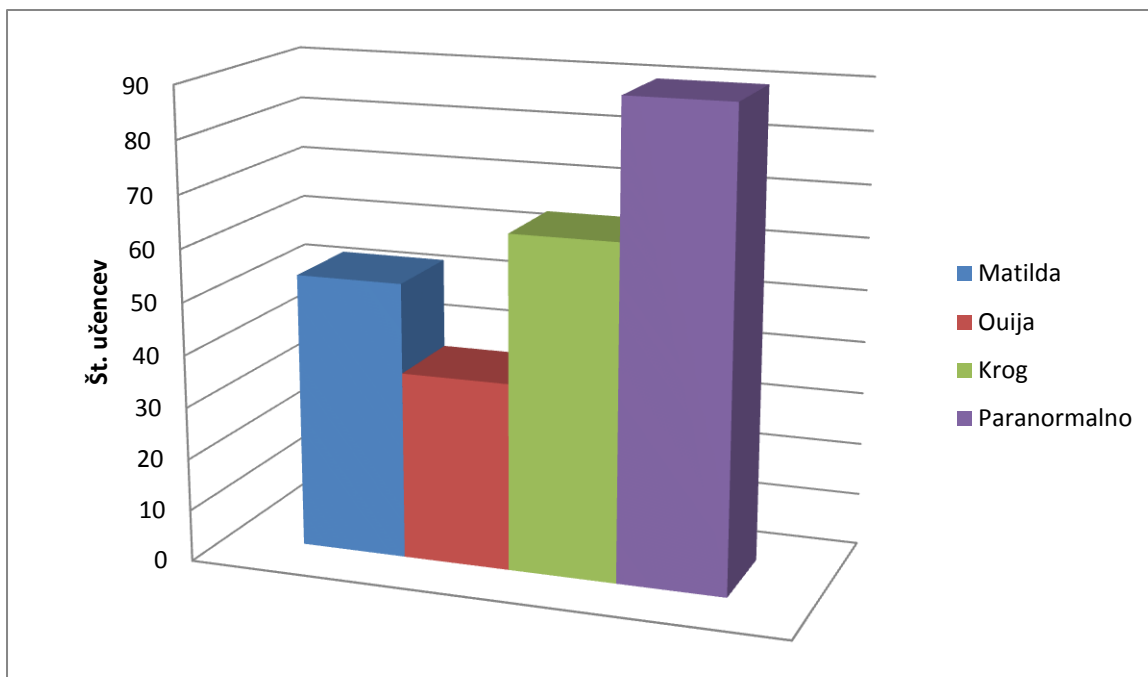
Graf 4: Sposobnost gledati in videti avro

Učenci naše osnovne šole so v večini mnenja, da vsak ne more gledati in videti avre. Ti podatki pa niso verodostojni iz dveh razlogov. Večina sploh ni seznanjena s samim pojmom, torej so po vsej verjetnosti pri tem vprašanju le ugibali. Kot drug razlog za neverodostojnost pa bi izpostavili, da niso strokovnjaki in da sva vprašanje postavili le zato, ker sva želeli izvedeti njihovo mnenje. Na to vprašanje kar 12 učencev ni podalo odgovora. Največji delež teh učencev je bil iz osmega razreda. Po analizi prejšnjega vprašanja se nama to ni zdelo nič nenavadnega.

7. vprašanje: Obkroži filme s paranormalno vsebino (duhovi, telepatija, telekineza), ki si si jih ogledal/a?

Tabela 5: Filmi s paranormalno vsebino

MOŽNI ODGOVORI	7. razred			8. razred			9. razred		
	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ
Matilda	6	14	20	3	12	15	11	7	18
Ouija	6	4	10	1	9	10	5	11	16
Krog	9	7	16	5	14	19	14	15	29
Paranormalno	18	12	30	9	14	23	20	17	37

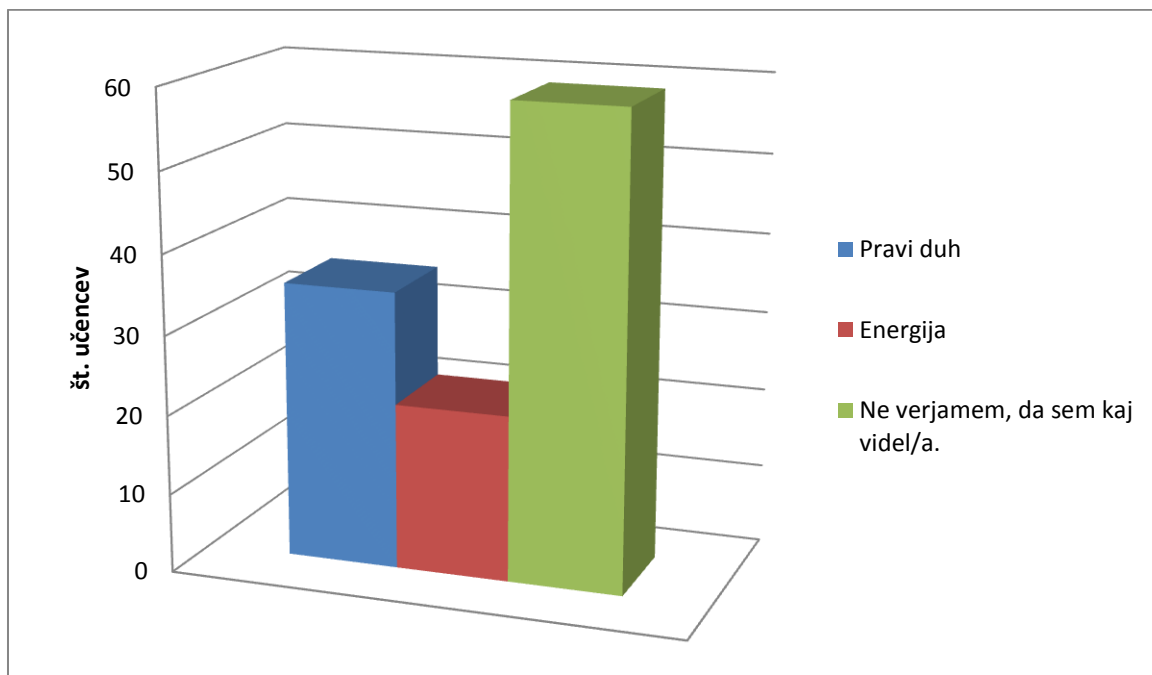
Graf 5: Filmi s paranormalno vsebino

Analizirani podatki tega vprašanja so bili najbolj presenetljivi. Kot omenjava na začetku naloge, sva obe seznanjeni s knjigo in filmom Matilda, torej je bilo spoznanje, da si je manj učencev naše osnovne šole ogledalo to fantazijsko komedijo, v kateri nastopa deklica s telepatskimi sposobnostmi, kot grozljivki Krog in Paranormalno, negativno presenečenje. Ob koncu šolskega leta običajno gledamo filme in naša generacija si je Matildo ogledala že večkrat, torej je bilo nepričakovano tudi, da je le 18 učencev devetega razreda obkrožilo ta film, čeprav sva prepričani, da so si ga skoraj vsi že v šoli ogledali. Predvidevava, da je šlo za nesporazum ter da učenci niso popolnoma razumeli zastavljenega vprašanja. Veliko učencev si je ogledalo tudi film Ouija, ki vsebuje medijske elemente, kar je prav tako presenetljivo, saj se je v času izdaje ankete komaj začel predvajati. Učencem sva ponudili tudi možnost zapisa filma, za katerega menijo, da ima paranormalno vsebino in ga nisva podali. Ideje so bile le še eno dokazilo, da učenci ne razumejo, kaj je parapsihologija in kaj zajema. Največ učencev je dopisalo film Žaga, The grudge in Mama. Med filmi pa se je pojavila tudi serija The vampire diaries, ki ni film in ne vsebuje paranormalnih prvin. To je dodatna potrditev, da učenci torej ne poznajo dobro parapsihologije in nezbrano berejo navodila. Dva učenca nista podala odgovora.

8. vprašanje: Predstavljaš si, da v daljavi zagledaš pojavo, ki je videti kot tvoj mrtvi znanec. Kaj bi rekel, da je?

Tabela 6: Pojava

MOŽNI ODGOVORI	7. razred			8. razred			9. razred		
	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ
Pravi duh	5	7	12	5	5	10	8	5	13
Energija	6	5	11	0	5	5	1	4	5
Ne verjamem, da sem kaj videl/a.	8	9	17	4	13	17	14	11	25

Graf 6: Pojava

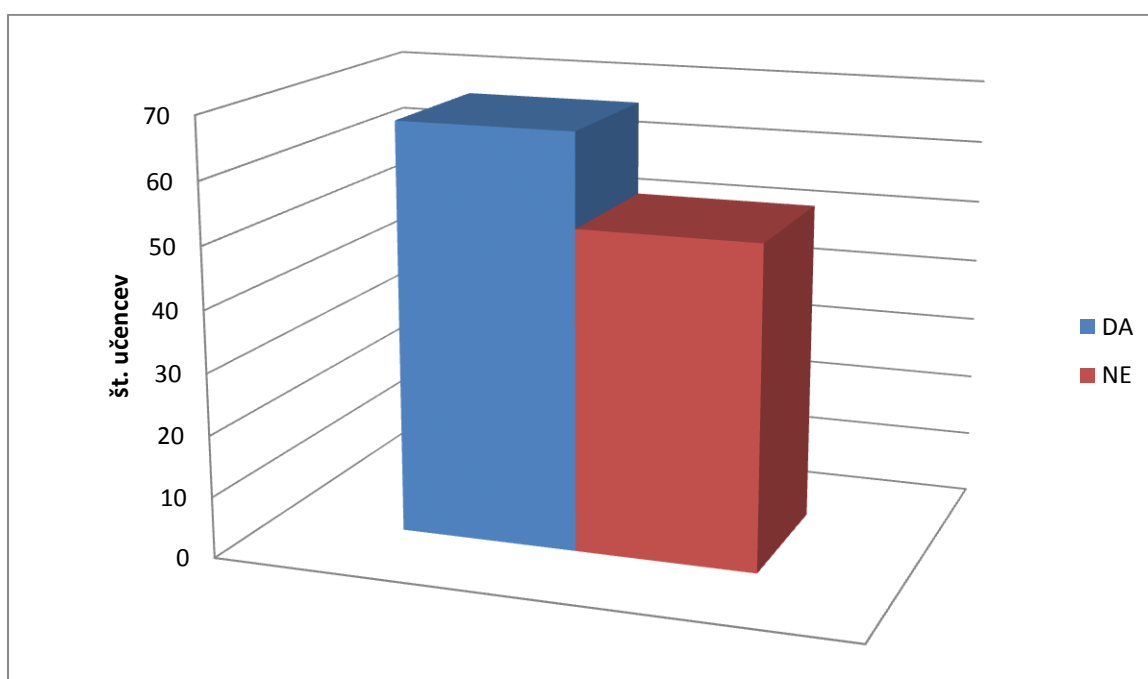
Kot je vidno v tabeli in grafu, se je večina učencev odločila za tretji odgovor in nama dala vedeti, da ne verjame v to vrsto paranormalnega. Temu številu učencev pa se je približalo število tistih, ki verjamejo, da duhovi obstajajo. Najmanj učencev se je odločilo za fizikalno razlago takega pojava. Pri tem vprašanju si nisva postavili predpostavke, saj spoštujeva osebno mnenje posameznikov o tej nerazjasnjeni temi. Štirje učenci se niso opredelili oziroma niso odgovorili na zastavljeno vprašanje.

9. vprašanje: Ali meniš, da se tisti, ki se ukvarjajo s paranormalnim, spuščajo v nevarnost?

Tabela 7: Parapsihologijo in nevarnost

MOŽNI ODGOVORI	7. razred			8. razred			9. razred		
	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ
DA	9	14	23	5	15	20	7	17	24
NE	12	7	19	4	8	12	17	4	21

Graf 7: Parapsihologijo in nevarnost

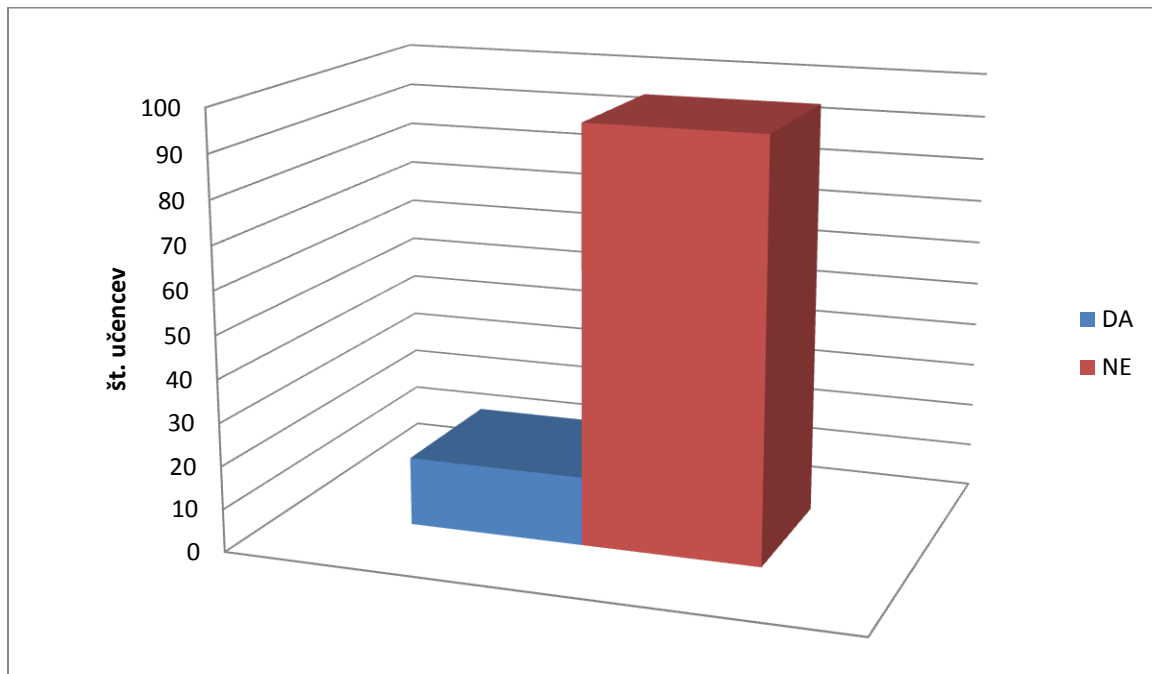
Po pričakovanjih se je več učencev odločilo za odgovor DA, da se osebe, ki se ukvarjajo s parapsihologijo, spuščajo v nevarnost. Med odgovoroma pa ni bilo velikih odstopanj, torej lahko sklepava, da okrog 50 učencev ne verjame v parapsihološke pojave, jih ne razume ali pa se preprosto ne bojijo neznanega.

10. vprašanje: Ali si se sam že kdaj srečal/a s paranormalnim pojavom? In

11. vprašanje: Če si pri prejšnjem vprašanju obkrožil/a DA, zapiši nekaj o tem.

Tabela 8: Srečanje s paranormalnim pojavom

MOŽNI ODGOVORI	7. razred			8. razred			9. razred		
	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ	Dečki	Deklice	SKUPAJ
DA	4	1	5	2	2	4	2	5	7
NE	17	20	37	7	21	28	22	16	38

Graf 8: Srečanje s paranormalnim pojavom

Kot je razvidno iz grafa, se večina učencev (še) ni srečala s paranormalnim pojavom. 16 posameznikov pa je zapisalo, da so nekaj nadnaravnega že doživeli in z nama delili to izkušnjo. Pričakovali sva manj udeležencev v parapsiholoških pojavih, ki pa so jih za le-te opredelili sami. Učenci so zapisali naslednje:

- Videl sem brezdomca v kleti, v temi.
- Videl sem čudno pojavo s črnimi očmi, brez oblčil.
- Vrata so se odprla sama od sebe. (2)
- Izpad elektrike.

- Pred odhodom v posteljo sem videl nekoga, ki je z roko tresnil po mojem vzglavniku.
- Videnje duha.
- Zaslišala sem korake, ko sem bila sama v hiši.
- Prevrčanje, premikanje, odpiranje stvari samih od sebe. (3)
- Sama se osebno ne spomnim, vendar mi je mama povedala, da sem se, ko sem bila majhna, pogovarjala z duhom, ki je bil prejšnji lastnik stanovanja.
- Klicanje duhov.
- Videla sem svojo mrtvo babico, prababico, mrtvega soseda.
- Na pokopališču dobim čuden občutek, kot da me nekdo opazuje.
- Napol sem sanjal.
- Videla sem obliko človeka v temi, vendar nikogar ni bilo tam.
- Luči so letele po zraku, okensko steklo se je razbilo.
- Na sprehodu s treninga se je, ko sem prišel na most, začelo megliti. Pred mano je hodil človek, ki je začel plezati čez ograjo in kasneje izginil.

Z analizo njihovih zgodb sva ugotovili, da:

1. Učenci ne razumejo, kaj je parapsihološki pojav.
2. Učenci ne jemljejo resno anketnih vprašalnikov.
3. Vsi podatki niso verodostojni, saj je velika možnost, da so to le izmišljene zgodbe.
4. Učenci so močno povezani s svojo psiho in popolnoma verjamejo v parapsihološka dogajanja in pojave.

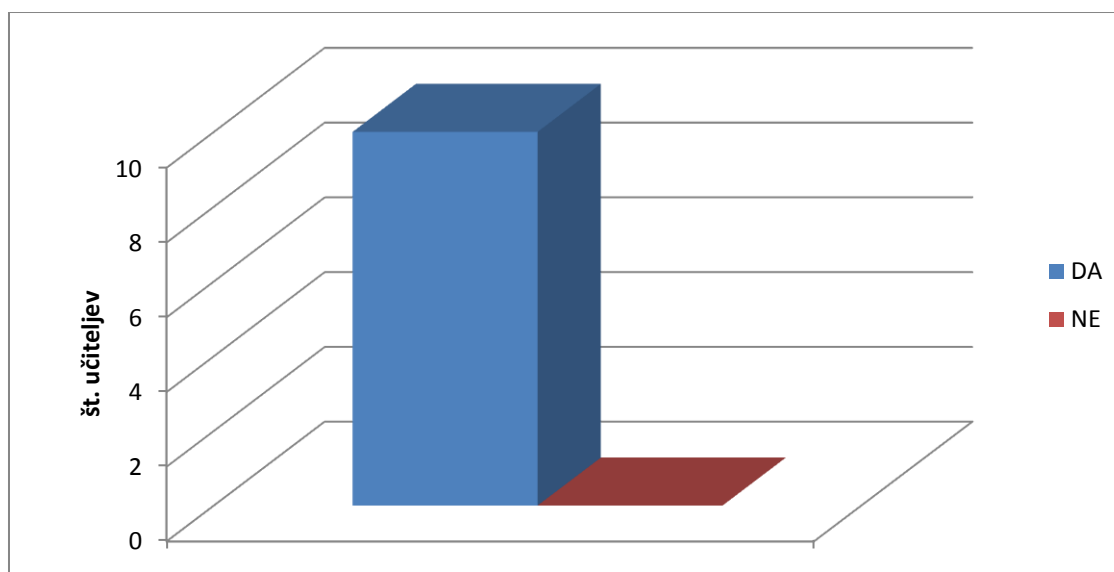
Bili sva razočarani, saj so se nama nekateri opisi zdeli pomanjkljivi npr. klicanje duhov, ali si/ste jih priklicali, kakšni so bili občutki itd., drugi pa neprimerni in neumni (izpad elektrike, videl sem brezdomca v kleti).

3.4.2 UČITELJI

1. vprašanje: Ali veste, kaj je parapsihologija?

Tabela 1: Parapsihologija

MOŽNI ODGOVORI	ŠT. UČITELJEV
DA	10
NE	0

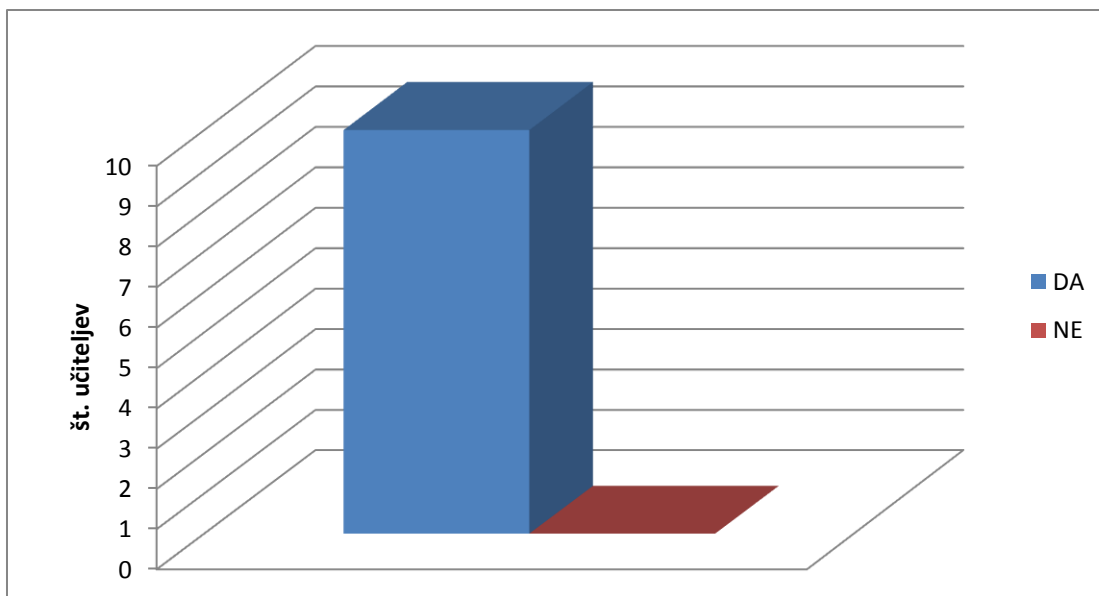
Graf 1: Parapsihologija

Kot sva pričakovali, je iz tabele in grafa razvidno, da so vsi učitelji, ki so izpolnili anketo, seznanjeni s pojmom parapsihologija.

2. vprašanje: Ali poznate pojem avra?

Tabela 2: Avra

MOŽNI ODGOVORI	ŠT. UČITELJEV
DA	10
NE	0

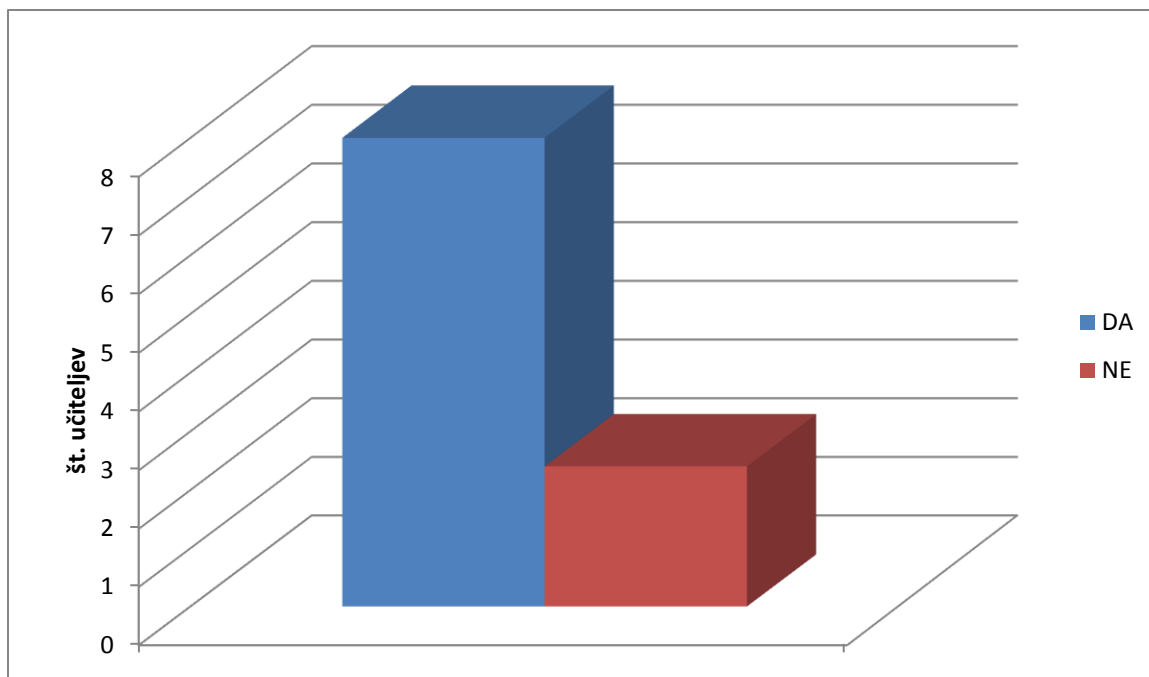
Graf 2: Avra

Podobno kot pri prejšnjem vprašanju sva tudi pri tem pričakovali podoben odziv. Ti vprašanji sva zastavili le, da bi se popolnoma prepričali. Vseh deset anketiranih učiteljev namreč pozna pojem avra.

3. vprašanje: Ali verjamate, da ima vsak sposobnost gledati in videti avro?

Tabela 3: Videti avro

MOŽNI ODGOVORI	ŠT. UČITELJEV
DA	2
NE	8

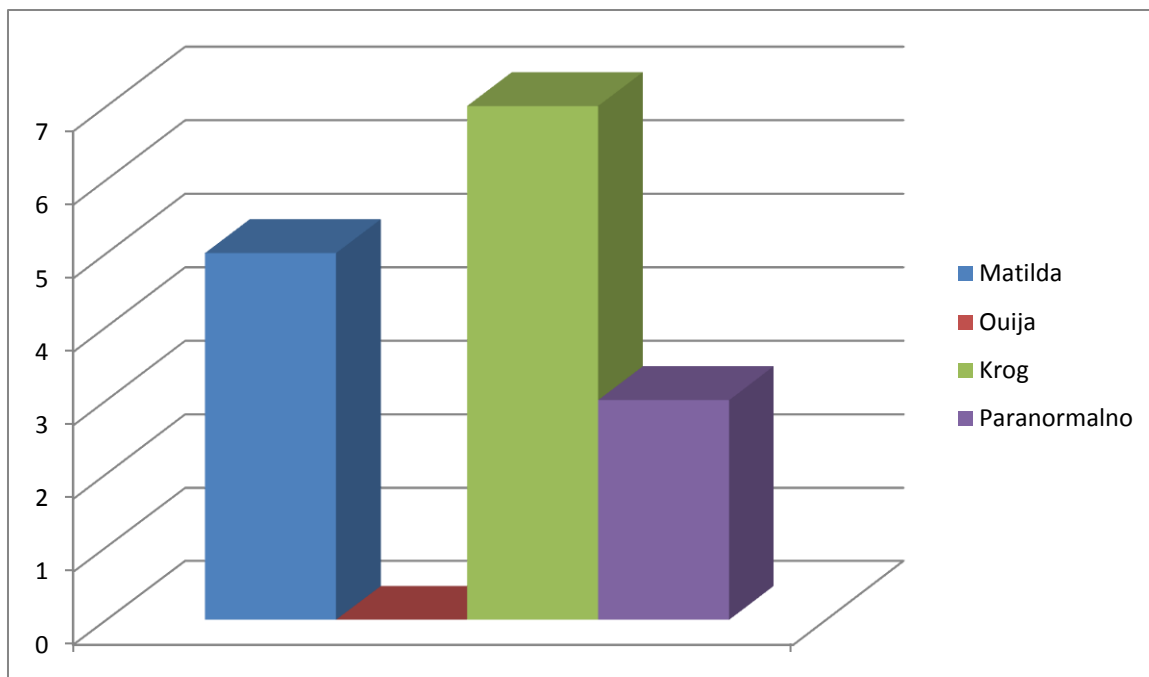
Graf 3: Videti avro

Osem učiteljev meni, da avre ne more videti vsak. Dva učitelja oz. učiteljici pa sta na vprašanje odgovorili z da. Pričakovali sva, da bo rezultat bolj izenačen. Učiteljica za fiziko in učiteljica za angleščino in nemščino sta mnenja, da lahko avro vidi vsak. Po tem lahko sklepava, da se mnenja naravoslovcev in družboslovcev vedno ne razlikujejo.

4. vprašanje: Obkrožite filme s paranormalno vsebino (duhovi, telepatija, telekineza), ki ste si jih ogledali.

Tabela 4: Filmi s paranormalno vsebino

MOŽNI ODGOVORI	ŠT. UČITELJEV
Matilda	5
Ouija	0
Krog	7
Paranormalno	3

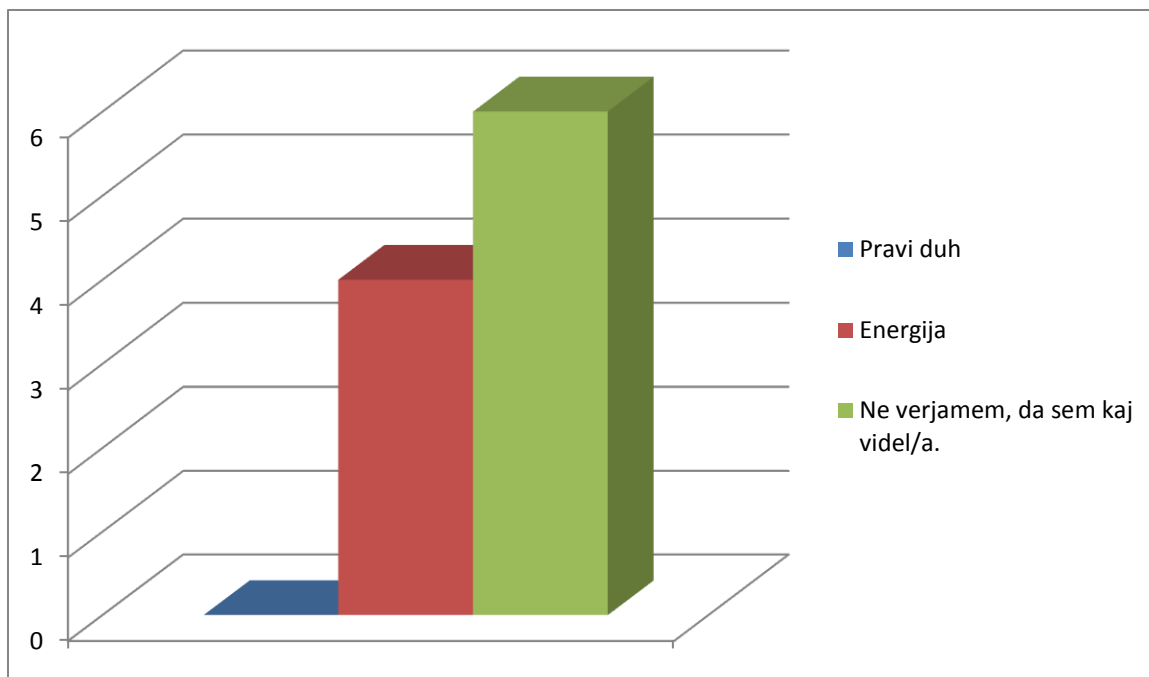
Graf 4: Filmi s paranormalno vsebino

Tako kot pri učencih, se nama zdi potrebno izpostaviti, da je le polovica vseh anketiranih učiteljev kot odgovor podala film Matilda, za katerega sva pričakovali bolj množičen odziv. Presenetilo naju je tudi, da so si skoraj vsi anketirani učitelji ogledali film Krog. Število ogledov drugih dveh filmov naju ni posebej presenetilo. Pod drugo so dodali še seriji Dosjeji X in Šepetalka duhov ter film Duh.

5. vprašanje: Predstavljajte si, da v daljavi zagledate pojavo, ki je videti kot vaš mrtvi znanec. Kaj bi rekli, da je?

Tabela 5: Zagledati pojavo

MOŽNI ODGOVORI	ŠT. UČITELJEV
Pravi duh	0
Energija	4
Ne verjamem, da sem kaj videl/a.	6

Graf 5: Zagledati pojavo

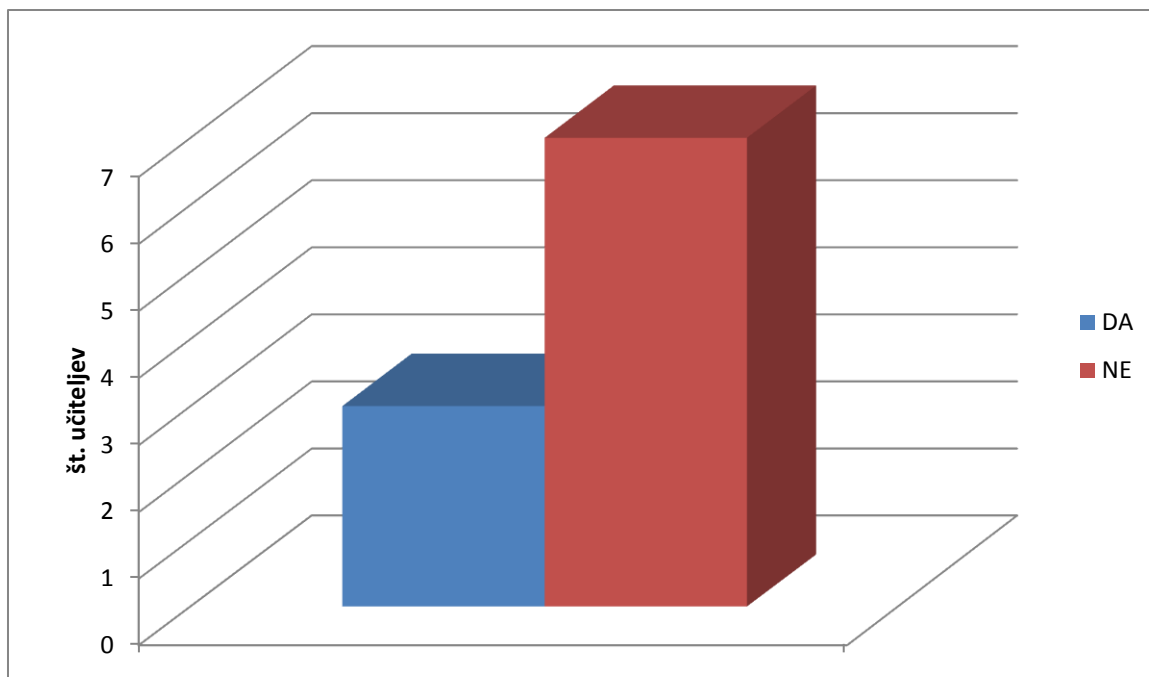
Ko sva oddali anketo, sva pričakovali, da učitelji ne bodo obkrožili prvega odgovora, pravi duh. Predpostavili pa sva, da bo več učiteljev mnenja, da so videli energijo. Zato naju je ob analizi presenetilo, da je tretji odgovor izbrala 1/5 učiteljev več. V taki situaciji bi dve učiteljici jezikov in dve učiteljici naravoslovnih predmetov predvidevali, da se srečujeta z energijo.

6. vprašanje: Ali menite, da se tisti, ki se ukvarjajo s paranormalnim, spuščajo v nevarnost?

Tabela 6: Nevarnost

MOŽNI ODGOVORI	ŠT. UČITELJEV
DA	3
NE	7

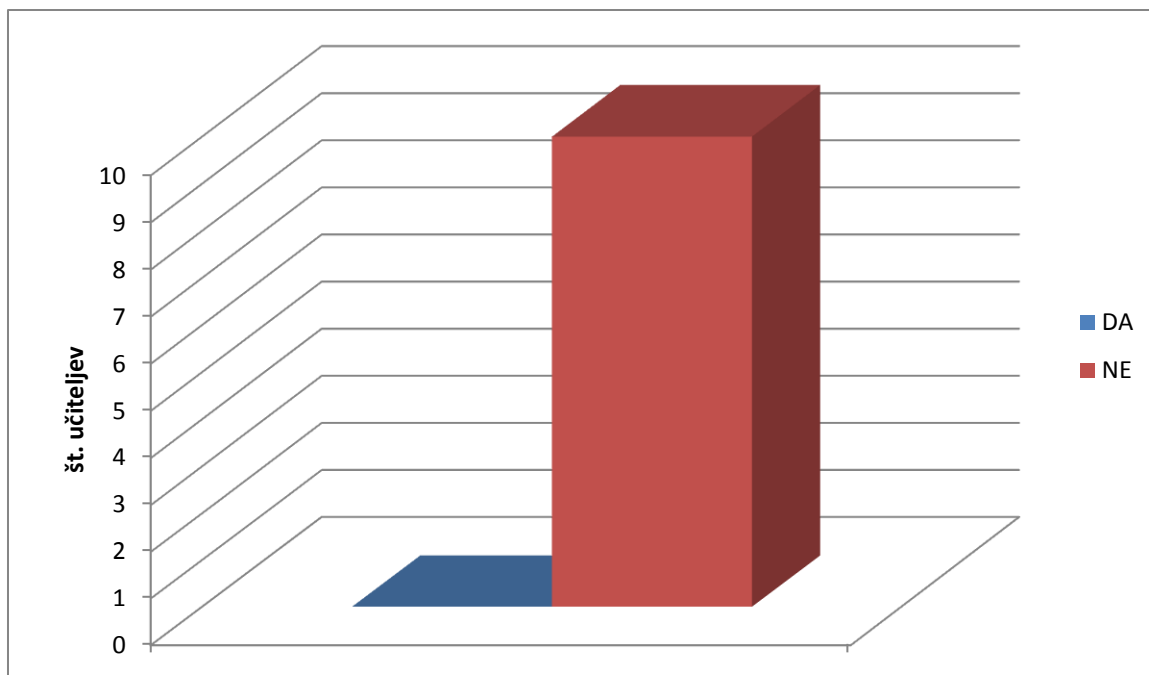
Graf 6: Nevarnost

Ko sva prvič preleteli odgovore na to vprašanje, sva bili presenečeni, saj sva pričakovali, da bo več učiteljev mnenja, da je parapsihologija in ukvarjanje z njo nevarno. Vendar, ko sva analizirali prejšnje, peto vprašanje, sva nekako predvideli tak rezultat, saj večina učiteljev sploh ne verjame, da bi bilo kaj takega mogoče.

7. vprašanje: Ali ste se sami že kdaj srečali s paranormalnim pojavom?

Tabela 7: Paranormalnim pojav

MOŽNI ODGOVORI	ŠT. UČITELJEV
DA	0
NE	10

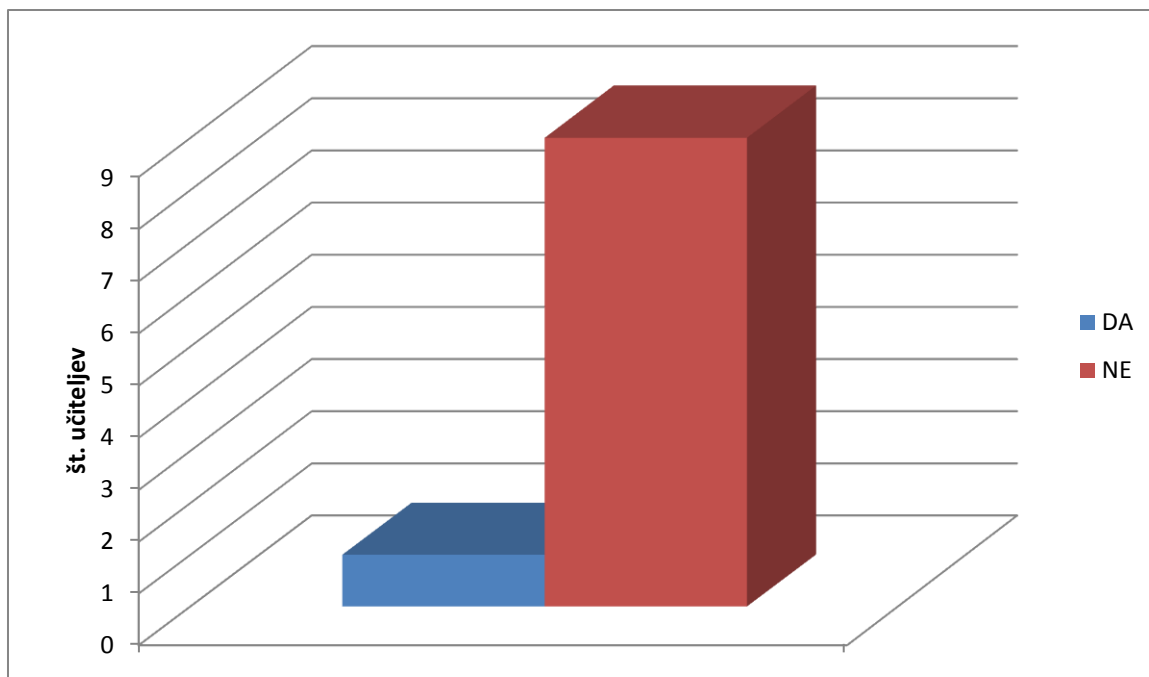
Graf 7: Paranormalni pojav

Odgovori pri tem vprašanju so bili pričakovani. Nobeden izmed anketiranih učiteljev naše šole se še ni srečal s paranormalnim pojavom. Takšen odziv se je verjetno pojavil, ker učitelji popolnoma razumejo pojem parapsihologija in vedo, da ni vse, kar je malo nenavadno, parapsihološki pojav.

8. vprašanje: Ali poznate koga, ki se ukvarja s parapsihologijo?

Tabela 8: Ukvarjanje s parapsihologijo

MOŽNI ODGOVORI	ŠT. UČITELJEV
DA	1
NE	9

Graf 8: Ukvarjanje s parapsihologijo

Vprašanja nisva postavili iz nobenega posebnega razloga, bili sva le radovedni. In presenečeni, ko sva ugotovili, da učiteljica tujih jezikov pozna nekoga, ki se ukvarja z najinim področjem raziskovanja.

3.4.3 PRIMERJAVA ANKETI UČENCEV IN UČITELJEV

1. Ali veš/veste kaj je parapsihologija?

Razumljivo je, da vsi anketirani učitelji poznajo pojem in da se med njimi in učenci pojavljajo razlike. Učitelji, so namreč že končali študij in imajo za sabo veliko izkušenj, zato so se verjetno v določenem obdobju svojega poučevanja že srečali s pojmom, česar ne moremo trditi za učence. Pojem pozna in zna razložiti le nekaj več kot 25 učencev.

2. Ali poznaš/poznate pojem avra?

Tudi tukaj sva prišli do podobnih ugotovitev. Nekdo, ki se že dalj časa izobražuje, jasno, pozna in razume več kot osnovnošolec. Pojem poznajo vsi anketirani učitelji in le 12 učencev.

3. Ali verjameš/verjamete, da ima vsak sposobnost gledati in videti avro?

Kot omenjava že pri sami analizi odgovorov, to vprašanje ni namenjeno preizkušanju znanja učencev ali učiteljev. O tej tematiki ima nasploh vsak svoje mnenje. Je pa res, da so učitelji z njo mnogo bolj seznanjeni kot učenci. Tako pri učiteljih, kot tudi pri učencih, večina meni, da vsak ni sposoben gledati in videti avre. Po premisleku pa sva ugotovili, da je večina učencev pri tem vprašanju ugibala, saj jih večina sploh ni poznala pojma.

4. Predstavlja/predstavljajte si, da v daljavi zagledate pojavi, ki je videti kot tvoj/vaš mrtvi znanec. Kaj bi rekel/rekli, da je?

Kot je razvidno iz prejšnjih tabel in grafov, se delež učencev, ki je mnenja, da bi videli pravega duha, zelo razlikuje od deleža učiteljev. Noben učitelj namreč ni obkrožil tega odgovora, kar je pričakovano in razumljivo. Tudi pri tej razliki med odgovori učiteljev in učencev se sklicujeva na dejstvo, da imajo učitelji več izkušenj in da so učenci še zmeraj malo naivni. Delu učencev in učiteljev, ki ne verjamejo, da bi kaj videli, pa je podoben. Tudi pri odgovoru energija ni bilo večjih razlik.

5. Ali si/ste se sam/i že kdaj srečal/srečala/srečali s paranormalnim pojavom?

Odgovori učencev pri tem vprašanju so bili najbolj šokantni. Večina učiteljev, za razliko od učencev, zna opredeliti, kaj je parapsihološki pojav. Noben izmed učiteljev namreč na to vprašanje ni odgovoril pritrdilno. Malo manj kot 20 učencev pa je odgovorilo z DA in tudi pojasnilo svojo »paranormalno izkušnjo«.

3.4.4 INTERVJU z Alenko Rupert - Aruno

1. Ali bi sami sebe prišteli med parapsihologe?

Nikoli nisem razmišljala, ali sem parapsiholog ali ne. Sama imam nekatere sposobnosti dane že z rojstvom, npr. močno intuicijo, nekatere pa so se razvile z dvajsetletno meditacijo, npr. videnje energij, telepatske sposobnosti itn. Bolj pomembno je, da obdržim čisto srce in pomagam ljudem, ker jih imam preprosto rada takšne, kot so. Če bi upoštevala klasifikacijo zahoda o sposobnostih ali nivojih, ki jih klasični psihologi ne obvladujejo, bi se pa lahko štela med parapsihologe, po vzhodni filozofiji pa med mistike.

2. Na vaši spletni strani sva zasledili, da imate sposobnost gledanja avre. Ali menite, da lahko z vajo in znanjem vsak vidi avro?

Osebno menim, da imamo ljudje v sebi skritih ogromno darov, ki jih žal ne razvijamo. Kadar govorimo o energijskih zakonitostih, stvari ne moremo posploševati, zato na vajino drugo vprašanje ne morem preprosto odgovoriti z DA ali NE. Lahko bi na primer dve osebi delali vaje za videnje avre – eni bi morda uspelo videti EMP avro, drugi pa kljub dvakratnemu vložku časa in truda nikakor. Znotraj sebe imamo vsi neko posebno varovalko, da stvari

začneš duhovno doživljati, ko si zrel zanje, imaš spoštljiv in visoko etično moralen odnos do teh stvari in ljudi.

3. Ali pri svojih storitvah uporabljate kakšne posebne energijske predmete?

Pri svojem delu ali storitvah po metodi P.E.C.A. uporabljam sama in izučeni svetovalci nihalo za meritev elektromagnetnih polj ali svetlobno zvočnih vibracij avre, telesa in prostora. Nihalo je zelo natančno orodje za izmero energije in na en pregled lahko po tej metodi pridobimo med 200 in 400 zelo pomembnih informacij, ki natančno orišejo stanje telesa osebe, avre ali prostora. Na osnovi tega lahko hitro in kvalitetno pomagaš človeku. Nihalo so uporabljali tudi že Egipčani in npr. natančno izmerili razdaljo planetov od Zemlje ali s posebnimi nihali postavljali diagnoze bolezenskih stanj. Za uporabo nihala je potrebno imeti znanje in sposobnosti. Na prava vprašanja dobiš lahko zelo natančne odgovore. Istočasno kontrolna meritev po opravljenem delu jasno prikaže, kje in kako so se blokade sprostile in kaj je potrebno še postoriti za izboljšanje stanja.

4. Koliko ljudi se obrne na vas oz. vas prosi za pomoč?

Ogromno ljudi se je pojavilo v dvajsetih letih dela in pomoči ljudem. Nimamo nobenih reklam, pač pa prihajajo po ustnem izročilu. Prihajajo ljudje z raznoraznimi težavami, fizičnimi, psihičnimi, s problemi v zakonu, na delovnem mestu, ljudje, ki iščejo svojo pot ali smisel življenja ... Različni ljudje iz domovine in izven naših meja.

5. Ali bi posebej izpostavili kakšen odziv stranke (izrazit pozitiven/negativen odziv itd.)?

Oh, odzivov je tudi veliko. Po pošti ali po mailu dobivamo povratne informacije po opravljenem delu. Večinoma so pozitivne v vseh teh letih, kakšne ekstremno negativne pa se ne spomnim. Včasih so ljudje lahko razočarani, če na točno določenem področju pričakujejo premik ali izboljšanje, zgodi pa se nekaj drugega. Energiji ne moreš ukazovati, poleg tega na višjih energijskih ravneh vlada natančno zaporedje ali drugačen zakon modrega zaporedja dogodkov, ki je drugačen od zahtev in pričakovanj našega uma. Ravno te dni je prišla zahvala osebe iz Maribora, torej vašega konca, in ker še ni nikjer objavljena, vam jo prilagam, ker se gospa strinja s pismeno odobritvijo s tem.

IZJAVA RAMONE HOJNIK:

»Na pregledu energije celične avre po metodi P.E.C.A. sem bila 3. 2. 2014 zaradi katastrofalnih brisov materničnega vratu in napovedane operacije - Displazija materničnega vratu. Z Aruno sva se dogovorili, da po njeni terapiji po metodi P.E.C.A. čez približno 10 dni ponovno obiščem zdravnika. Ginekologinja mi je ponovno opravila pregled materničnega vratu, najprej z mikroskopom, nato še z ultrazvokom in mi povedala, da vse zgleda zdravo in da ne vidi nobenih sprememb. Bila je zelo šokirana glede na stanje prej. Vzela mi je tudi bris materničnega vratu in po 2 tednih sem prejela še izvid, ki je bil b.p. – brez posebnosti. Zdaj imam normalne zdrave celice. Ne najdem pravih besed, s katerimi bi se Aruni zahvalila za pomoč pri moji ozdravitvi.«

6. Kako ste prišli na idejo za metodo Profesionalne energijske celovite asistence?

Samo ime P.E.C.A. se je razkrilo v meditaciji v povezavi z goro Peca. Dana mi je bila razlaga, da je Peca kozmična gora, ki nosi v inicialkah mednarodni zapis 4 vrednot človeka: Peace, Energy, Creativity, Advancement. Kasneje mi je bil dodatno razkrit naziv dela Profesionalna Energjska Celovita Asistenca in celo cela metodologija dela. To so štiri natančno zaporedni koraki, ki lahko celovito popravljajo avro ali čakre človeka ali prostora: Tako ta metoda Purifies (Čisti), Energizes (Energizira), Centralizes (Centrira), Aurally protects (Aurično zaščiti) posamične čakre ali energijsko polje. No, postopoma so se odkrivale še nove stvari, ki so me navdihovale, da sem to metodo P.E.C.A. proučevala in gradila globlje in globlje. Morda pa je najino delo nekako res povezano s staro legendo o kralju Matjažu in gori Peci, kajti moj mož je Matjaž in sama sem Alenka. A tega ne izpostavljava preveč, se pa je najino poslanstvo res zanimivo povezalo s to goro.

7. Ali vas delo, ki ga opravljate in z njim pomagata ljudem, veseli?

O, da, to delo oba naju najprej neizmerno osebno dograjuje, navdušuje in osrečuje. Kljub vsemu včasih oba zaznava notranji impulz, da se odmakneva od dela in si vzameva čas samo zase, da se obnoviva v naravi ali na potovanjih. Najino delo je intenzivno in raznovrstno, vendar z zelo zgoščenim urnikom in tudi delovnimi vikendi enkrat do dvakrat na mesec.

Dve osebi nista enaki, zato mi je vsak posameznik zanimiv, kot tudi globlji vzroki za težave posameznika. Nikoli se ne naveličam tega dela.

8. Ali avro vidite neprestano? Ali vas ta sposobnost ovira pri vsakdanjem življenju? Se vam kdaj zdi, da če vidite avro človeka »kršite« njegovo zasebnost?

Ne, avre ne vidim konstantno. Najpogosteje med samim delom, ko je to potrebno. Včasih tudi izven dela, včasih pa ko spoznam kakšno novo osebo, pa ta na primer ni iskrena v svojem govorjenju in delovanju. Videnje avre me ne ovira v vsakdanjem življenju. Ljudi imam rada takšne, kot so in v srcu ne nosim sodb in obsodb glede tega, kar vidim ali zaznam. Spoštujem individualnost vsake osebe. In iščem svetlobo in lepoto v ljudeh. Ne glede ali vidiš človeka s fizičnimi očmi ali duhovnim očesom to nikakor ni "kršitev", bi pa prekršila naravni zakon, če bi posegala v energijsko polje brez volje ali prošnje človeka. To bi bila "groba" kršitev. Zato včasih celo pomagati ni dopustno, če ta oseba ne prosi za pomoč. V delu na teh nivojih so visoke etično moralne norme, ki jih je potrebno tudi spoštovati.

KOMENTAR

Še enkrat se iskreno zahvaljujema gospe Rupert za posredovane odgovore, ki so nama bili v veliko pomoč.

Z intervjujem nama je posredovala še več novih informacij, kot je razdelitev in razlaga, kdo sploh je parapsiholog in kdo mistik ter da se razdelitev med posameznimi deli sveta razlikuje. Izvedeli sva tudi veliko novega o energijskih predmetih, ki se uporabljajo v praksi in jih ne omenjajo le v teoriji.

Ključno vprašanje za najino raziskovalno nalogo in hipoteze je bilo drugo, o avri. Izvedeli sva, da imamo vsi notranje sposobnosti, ki bi jih morali razviti, če bi želeli, da se izrazijo. Kljub temu pa ni nujno, da bi lahko avro videli z vajo. Potrebna je tudi določena mera zrelosti in razvoja. Če torej povzamemo, videnja avre ne moremo opredeliti. Nekateri so jo z razvojem in vajo zmožni videti, drugi pa ne. Izvedeli sva, da gospa Rupert avre ne vidi konstantno in je ta sposobnost ne ovira v življenju. Spoštuje ljudi, ne vdira v njihovo zasebnost; za takšno stanje je potrebna določena mera odgovornosti in moralnega spoštovanja. Ugotovili sva torej, da sposobnost ni primerna za vsakogar.

Intervju pripomore tudi k družbeni odgovornosti. Izvedeli sva, da Aruna privablja veliko ljudi, vendar svoje metode in dela ne oglašuje. Ljudje iz Slovenije in tujine pridejo do nje s pomočjo ustnih virov.

Aruna je tudi ustanoviteljica metode P. E. C. A (Profesionalna Energijska Celovita Asistenca). Z le-to je seveda povezano tudi njeno delo. S pomočjo te metode popravlja avro ali čakre človeka ali prostora. Razlago in več o metodi je možno najti na spletnem naslovu: <http://www.pecainternational.org/sl/o-podjetju/metoda-peca>.

Alenka Rupert izjavlja tudi, da jo lastno delo osebno dograjuje, navdušuje in osrečuje, da rada pomaga drugim, vendar vsakomur ne more, saj energiji ne moreš ukazovati.

4 ZAKLJUČEK

V empiričnem delu svoje naloge sva učence spraševali o njihovem poznavanju paranormalnega oz. parapsihološkega. Pod to obširno temo so morali razložiti pojme, ki jih poznajo (npr. avra), pobrskati po spominu in ugotoviti, katere filme s parapsihološko vsebino so si že ogledali, si predstavljati srečanje z mrtvim znancem, se opredeliti, če je parapsihologija in ukvarjanje z njo nevarno in z nama deliti lastno izkušnjo s paranormalnim, če so jo imeli. Z analizo njihovega truda sva prišli do rezultatov in ugotovitev.

Želeli sva se prepričati, če učenci sploh razumejo tematiko najine raziskave. Izkazalo se je, da le 12 učencev pozna pojem in ga zna tudi razložiti.

Tudi pri drugem vprašanju sva preverjali, če učenci sploh vedo, s čem se ukvarja parapsihologija. Resda je največ učencev kot odgovor obkrožilo telepatijo in avro, vendar pri nadaljnjih vprašanjih vseeno niso znali razložiti pojma avra in z le-tem sploh niso bili seznanjeni. Najmanj učencev je kot pojem, ki je povezan s parapsihologijo, obkrožilo medijstvo, ki pa spada v paranormalno tematiko. Presenetljivo je bilo tudi spoznanje, da več kot skupno 50 učencev meni, da so vampirji in volkodlaki ter čarovništvo del parapsihologije. Pri naslednjih vprašanjih sva učence spraševali o avri. Eno izmed vprašanj je bilo povezano z njihovim mnenjem, če jo lahko vidi vsak. Še enkrat poudarjava, da namen tega vprašanja ni bil potrditi ali ovreči hipotezo, temveč zgolj ugotoviti mnenje učencev o taki nepojasneni temi.

Nepričakovane odgovore sva prejeli tudi pri vprašanju povezanem z ogledanimi filmi, ki so povezani s paranormalnim. Pričakovali sva, da si je veliko več učencev ogledalo film Matilda (ogledala si ga je manj kot polovica; 53 učencev) in manj film Paranormalno. Predvidevava, da se je nepričakovan odziv pojavil zaradi nenatančnega branja, saj so učenci verjetno mislili, da sva spet preizkušali njihovo poznavanje nepojasnjene.

Pri vprašanju, ki je bilo povezano z videnjem mrtvega znanca, je največ učencev odgovorilo, da ne verjamejo, da so kaj videli, kar nama torej sporoča, da večina ne verjame v obstoj paranormalnega (ali pa samo medijstva). Spet 35 drugih učencev pa je popolno nasprotje. Toliko jih namreč verjame v obstoj »pravih duhov«. Nepričakovano je le nekaj čez 20 učencev menilo, da bi videli energijo.

Vprašanje, pri katerem sva spraševali o nevarnosti parapsihologije in ukvarjanjem z njo, sva dobili pričakovane rezultate. 68 učencev je mnenja, da se parapsihologi spuščajo v nevarnost, vendar so številke tistih, ki so drugačnega mnenja, zelo podobne.

Zadnje vprašanje, ki ga je potrebno izpostaviti, je povezano z izkušnjami učencev s parapsihološkimi pojavi. 16 učencev je izjavilo, da so se že srečali z pojavom te vrste, vendar njihove pripovedi niso bile niti približno to, kar štejemo med parapsihološka dogajanja.

Anketirali sva tudi 10 učiteljev. Njihovo anketo sva malo priredili, vendar se vprašanja niso kaj posebej razlikovala. Podani odgovori so bili pričakovani. Pojavile so se manjše razlike med mnenjem učiteljev, ki poučujejo naravoslovne in družboslovne predmete, ki pa so bile prav tako pričakovane.

Analizirani rezultati med učenci in učitelji so se močno razlikovali.

Intervju, ki sva ga opravili z Alenko Rupert – Aruno, nama je pomagal bolje razumeti del parapsihologije. S pomočjo le-tega sva lahko dokončno ovrgli oz. potrdili hipotezo, saj sva prejeli povratno informacijo strokovnjakinje s področja komplementarne medicine, ki proučuje energijski razvoj oseb in prostora.

Meniva, da sva dosegli skoraj vse zastavljene cilje. Učence sva poskusili seznaniti z osnovami parapsihologije preko ankete, še več pa bodo lahko izvedeli, ko bodo potekale šolske predstavitve raziskovalnih nalog. Razširili sva lastna obzorja in dopolnili lastno znanje o nadnaravnem. Upava tudi, da sva s provokativnimi vprašanji, ki sva jih vključili v anketo, v učencih vzbudili tudi kritičnost. Definitivno sva ugotovili, da nekateri učenci in učitelji verjamejo v še nedokazano, spet drugi pa ne. Kot cilj sva si zastavili tudi nalogo, da bova preizkusili, če se v nama skrivajo kakšne parapsihološke sposobnosti. V literaturi sva našli nekaj preprostih poskusov. Prebrali sva tudi knjigo, v kateri avtorica zapiše, da lahko z vajo avro vidi vsak. Nobena od naju ni videla avre, druga z drugo prav tako ne moreva telepatsko komunicirati. Zavedava se, da bi morali, če bi želeli, da se katera izmed sposobnosti izrazi, vaditi in tudi verjeti vanje veliko bolj kot dejansko sva. Zadnji zastavljen cilj, ki se navezuje na mnenje strokovnjakov o tem, ali imajo sposobnost videnja avre vsi, sva prav tako dosegli. Gospa Aruna nama je posredovala zelo koristne in natančne informacije.

Preverjanje hipotez:

Hipotezo: več kot polovica učencev tretje triade naše osnovne šole ne razume pojma parapsihologija, sva **potrdili**.

Hipotezo: v parapsihološka dogajanja verjame večji delež učiteljev kot učencev, sva **ovrgli**.

Hipoteze: avro lahko vidi vsak, ne moreva ne **ovreči** in ne **potrditi**, saj različni viri pričajo drugače. Po razlagah nekaterih, naj bi gledanje avre bila parapsihološka sposobnost, ki jo imajo le posebneži, po razlagah drugih, pa naj bi bili z vajo in trudom zmožni avro videti vsi.

Hipotezo: večji del učencev kot učiteljev meni, da se tisti, ki se ukvarjajo s parapsihologijo, spuščajo v nevarnost, sva **potrdili**.

5 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Vsaka naloga družbi posreduje nove koristne informacije. Najina ni nič drugačna.

Ob branju najine naloge bi bralec ugotovil, da je v sedanji družbi nujno potrebno sprejemati in spoštovati mnenje posameznikov, še posebej o nepojasnjenih temah, za katere noben še nima točne definicije/razlage.

Naloga bi bralcu prinesla tudi nova znanja in povečala njegovo intelektualno raven, saj je tematika parapsihologije zelo neznana in nerazširjena, ker ni del splošne izobrazbe.

Vsej družbi bi pomagala odkriti kritičnost. O vsaki tematiki imamo resda svoje mnenje, a moramo vseeno upoštevati dokazana dejstva in teorije. Bralci najine raziskovalne naloge bi torej izostrili svojo kritičnost. Če poveva na primeru: dandanes je ogromno filmov, ki temeljijo na podlagi paranormalnega. Vendar v tej vrsti vizualne projekcije vedno ne prikažejo tiste domnevne »resnice«. Bralci bi torej po prebrani nalogi znali kritično oceniti, ali je film popolna izmišljotina ali pa temelji na parapsihologiji. Kot podoben primer lahko vzamemo tudi televizijsko in telefonsko prerokovanje. Ti, tako imenovani jasnovidci, svoje oglase objavljajo v raznih medijih. Odločitev je odvisna od vsakega posameznika, a po prebrani nalogi bi verjetno lažje presodil, če je varno/pametno verjeti tem prerokovalcem.

6 VIRI IN LITERATURA

ALLEN, Judy. (2006). Enciklopedija nepojasnjenega. 1. Izd. Murska Sobota: Pomurska založba.

BOŽIČ, Katja. (2009). Avra pove skoraj vse. [Online]. [Citirano 4. februarja 2015; 15. 20]. Dostopno na: <http://www.jana.si/2009/07/avra-pove-skoraj-vse/#>.

DUHOVI, prikazni in prividi. (1991). 1. Izd. Ljubljana: Mladinska knjiga. (Na meji resničnega).

HAUGHTON, Brian. (2012). Paranormalno: odkrijte skrivnosti jasnovidcev, medijev in še mnogo zanimivega. 1. Izd. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.

HERLIN, Hans. (1982). Skrivne moči nadčutnega. 1. Izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. (Medzaložniška zbirka Žepna knjiga).

JOSEPH, Frank. (2004). Pomen naključij v vašem življenju. 1. Izd. Ljubljana: Mladinska knjiga. (Zbirka Ogledalo).

KAJ JE PSIHOLOGIJA? [Online]. [Citirano 6. februarja 2015; 7. 30]. Dostopno na: http://psy.ff.uni-lj.si/slo/Predstavitev/Kaj_je_psihologija.

KAROLYI, George. (2009). An excursion into the paranormal. Revised edition. Australia: The paranormal phenomena research foundation.

LAMBERT, Wendy. (1999). Kako gledati in videti auro: priročnik z informacijami in navodili: očala za gledanje aure. 1. Izd. Slovenj Gradec: Studio S.

LEADBEATER, Charles Webster. (1994). Čakre: monografija o energijskih središčih v človekovem eteričnem telesu. 1. Izd. Ljubljana: Teozofsko društvo v Sloveniji.

MUSEK, Janek. (1995). Neznanke duha: psihologija okultnega, paranormalnega in transcendentnega. 1. Izd. Ljubljana: Educy.

PARAPSIHOLOGIJA – šarlatanstvo? (1989). 1. Izd. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

PEARSON, Tom. (2005). Telepathy, How to use your power of ESP. Israel: Astrolog publishing house.

PSIHOLOGIJA. (2001). 1. Izd. Ljubljana: DZS.

SPOROČILA iz onstranstva. (1991). 1. Izd. Ljubljana: Mladinska knjiga. (Na meji resničnega).

7 PRILOGE

UČENCI

Sva učenki devetega razreda in pripravljava raziskovalno nalogo na področju psihologije in pedagogike. Osredotočili sva se na parapsihologijo. Prosiva te, da nama pomagaš in iskreno odgovoriš na zastavljena vprašanja. Anketa je anonimna. Že v naprej se ti zahvaljujema.

Spol (obkroži):   M   Ž

Razred: ____

1. Ali veš, kaj je parapsihologija?
  - a) DA
  - b) NE
2. Če si pri prejšnjem vprašanju obkrožil/a DA, pojasni pojem.
_____
3. Obkroži pojme, za katere misliš, da so povezani s parapsihologijo.
  - a) Telepatija
  - b) Avra
  - c) Medijstvo
  - d) Vampirji in volkodlaki
  - e) Čarovništvo
  - f) Prerokovanje
4. Ali poznaš pojem avra?
  - a) DA
  - b) NE
5. Če si pri prejšnjem vprašanju obkrožil/a DA, pojasni pojem.
_____
6. Ali verjameš, da ima vsak sposobnost gledati in videti avro?
  - a) DA
  - b) NE
7. Obkroži filme s paranormalno vsebino (duhovi, telepatija, telekineza), ki si si jih ogledal/a?
  - a) Matilda
  - b) Ouija (zdaj v kinematografih)
  - c) Krog
  - d) Paranormalno
  - e) DRUGO: _____

8. Predstavljaš si, da v daljavi zagledaš pojavo, ki je videti kot tvoj mrtvi znanec. Kaj bi rekel, da je?
- a) Pravi duh
  - b) Energija
  - c) Ne verjamem, da sem kaj videl/a, sem si samo predstavljal/a.
9. Ali meniš, da se tisti, ki se ukvarjajo s paranormalnim, spuščajo v nevarnost?
- a) DA
  - b) NE
10. Ali si se sam že kdaj srečal/a s paranormalnim pojavom?
- a) DA
  - b) NE
11. Če si pri prejšnjem vprašanju obkrožil/a DA, zapiši nekaj o tem.
-
-

UČITELJI

Sva učenci devetega razreda in pripravljava raziskovalno nalogo na področju psihologije in pedagogike. Osredotočili sva se na parapsihologijo. Prosiva vas, da nama pomagate in iskreno odgovorite na zastavljena vprašanja. Anketa je anonimna. Že v naprej se vam zahvaljujema.

Spol (obkroži):   M   Ž

Predmet poučevanja: _____

1. Ali veste, kaj je parapsihologija?
  - a) DA
  - b) NE
2. Ali poznate pojem avra?
  - a) DA
  - b) NE
3. Ali verjamete, da ima vsak sposobnost gledati in videti avro?
  - a) DA
  - b) NE
4. Obkrožite filme s paranormalno vsebino (duhovi, telepatija, telekineza), ki ste si jih ogledali.
  - a) Matilda
  - b) Ouija (zdaj v kinematografih)
  - c) Krog
  - d) Paranormalno
  - e) DRUGO: _____
5. Predstavljajte si, da v daljavi zagledate pojavo, ki je videti kot vaš mrtvi znanec. Kaj bi rekli, da je?
  - a) Pravi duh
  - b) Energija
  - c) Ne verjamem, da sem kaj videl/a, sem si samo predstavljal/a.
6. Ali menite, da se tisti, ki se ukvarjajo s paranormalnim, spuščajo v nevarnost?
  - a) DA
  - b) NE
7. Ali ste se sami že kdaj srečali s paranormalnim pojavom?
  - a) DA
  - b) NE
8. Če ste pri prejšnjem vprašanju obkrožil/a DA, zapišite nekaj o tem.
_____
_____
9. Ali poznate koga, ki se ukvarja s parapsihologijo?
  - a) DA
  - b) NE

